

Suunnitelma TE-palveluiden järjestämisestä Lahden kaupungissa

Suunnitelma TE-palveluiden järjestämisestä Lahden kaupungissa

1.	Palveluiden järjestämisen pääperiaatteet	4
1.1.	Lahden työssäkäyntialue ja järjestämiskäytännöt	5
2.1.	Lahden erityispiirteet ja taustaa Lahden kaupungin järjestämiskäytännölle	7
2.	Maakunnan vetovoiman ja elinvoiman edistäminen TE-uudistuksessa ja sen jälkeen	11
2.1.	Kahden työvoimaviranomaisen yhteistyö Päijät-Hämeessä	12
3.	Laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentaminen	16
3.1.	Työllisyyspalvelujen taloudelliset resurssit ja kohdentuminen	16
3.2.	Työllisyyspalvelujen henkilöstöresurssit	20
3.3.	Jaettuja resursseja ja toimintoja	23
3.4.	Kannustavan rahoitusmallin vaikutus palvelujen järjestämiseen	23
4.	Laissa tarkoitettujen palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut	27
4.1.	Siirtyvät TE-palvelut ja niiden tuottaminen työllisyysalueella	28
4.2.	Palveluhankinnat	29
4.2.1.	Lahden kaupungin hankintaohjelma ja hankintojen lähtökohdat	30
4.2.2.	Päijät-Hämeen dynaaminen hankintarengas keinona uudistaa palvelumarkkinoita	31
4.2.3.	Ylialueelliset ja valtakunnalliset hankinnat	32
4.3.	Kohderyhmien huomioiminen palvelujen tuottamisessa	33
5.	Toimipisteiden määrä ja sijoittuminen	36
6.	Yhteistyötahot ja muodot	37
7.	Työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen	43
7.1.	Työperäisen maahanmuuton edistäminen	43
7.1.1.	Lahden toimintoja tukemaan työperäisen maahanmuuton edistämistä	44
7.2.	Työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon edistäminen	45
7.3.	Työvoiman liikkuvuuden edistäminen	47
8.	Varautuminen rakennemuutostilanteisiin	49

Liite 1: Aiesopimus työvoimaviranomaisten välisestä yhteistyöstä

Liite 2: Palvelujen järjestäminen_Lahden työllisyyspalvelut_exceltaulukko

Liite 3: Kompleksinen rakennetyöttömyys Lahti_tilastokoonti

Tämä dokumentti on lain työvoimapalvelujen järjestämisestä mukainen järjestämissuunnitelma Lahden työvoimaviranomaista koskien. Lahden kaupunki tulee ilmoittamaan järjestävänsä työllisyyspalvelut itse 2.10.2023 tehtävällä kaupungin valtuuston päätöksellä.

Lain työvoimapalvelujen järjestämisestä 23.3.2023/380 15 § mukaan kunnilla on ilmoitusvelvollisuus työvoimapalveluiden järjestämiskäytännöistään 31.10.2023 mennessä. Ilmoitus on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle kahden viikon kuluessa päätöksen tekemisestä. Ilmoituksen on sisällettävä **järjestämissuunnitelma**, mistä selviää:

- 1) taloudelliset ja henkilöstövoimavarat
- 2) palveluiden tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut
- 3) toimipisteet
- 4) yhteistyötahot ja muodot
- 5) työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen ja
- 6) varautuminen rakennemuutostilanteisiin.

Suunnitelmassa ja päätöksissä esitettäisiin Päijät-Hämeen maakuntaan kahta työvoimaviranomaista. Lahden kaupunki toimisi järjestämisvastuullisena omalta osaltaan sekä muu Päijät-Häme muodostaisi oman työllisyysalueen, jonka vastuukuntana olisi Hollola (valmistelutilanne 20.9.2023). Alueet tulisivat tekemään tiivistä yhteistyötä palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa tässä suunnitelmassa esitetyllä tavalla. Yhteistyö sisältäisi yhteisen työllisyyden edistämisen ohjelman sekä pysyvän rakenteen sen ohjaamiseen, toimeenpanoon sekä operatiivisen yhteistyön tekemiseen. Dokumentti on luonteeltaan päivittyvä. Tässä järjestämissuunnitelmassa esitetyt asiat vastaavat valmistelutilannetta 20.9.2023.

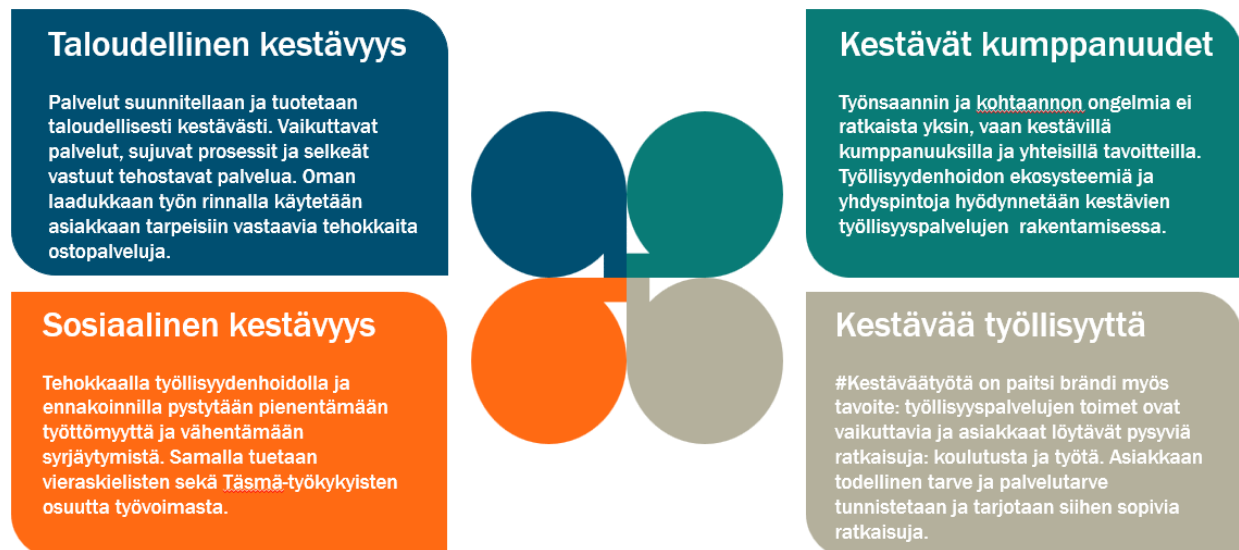
Järjestämissuunnitelmaa tullaan täsmentämään ja kehittämään TE-uudistuksen valmistelun edetessä. Suunnitelma ei ole sitova dokumentti vaan toimii läpileikkauksena valmistelun tilanteeseen ja näin työllisyysalueiden perustamista koskevan arvioinnin ja päätöksenteon tukena. Valmistelussa ja tulevien toimintamallien suunnittelussa tullaan osallistamaan niin henkilöstöä kuin eri toimijoita ja sidosryhmiä työllisyyden kentällä.

1. Palveluiden järjestämisen pääperiaatteet

TE-uudistuksen tavoitteena on vahvistaa työllisyyttä ja lisätä työ- ja elinkeinopalvelujen saatavuutta ja vaikuttavuutta tuomalla palvelut lähemmäksi asiakasta sekä kytkemällä palvelut osaksi laajaa kuntaekosysteemiä. Näin voidaan tukea alueiden kilpailukykyä ja elinvoimaa. Keskeisimpiä koko kuntakenttää yhdistäviä tavoitteita ovat esimerkiksi TE-palveluiden vahvat yhteydet kunnan elinvoimaan ja elinvoimapalveluihin, lähipalveluiden ja erityisesti kasvokkaisten palveluiden turvaaminen sekä palveluiden vaikuttavuuden parantaminen.

Lahden kaupungin strategian ”Lahti – tehty kestäväksi” ([linkki Lahden kaupungin strategian yhden sivun tiivistelmään](#)) perusajatus on, että Suomen johtavan ympäristökaupungin edelläkävijyys tuo asukkaille hyvinvointia ja yrityksille menestystä. Tähän viitekehykseen istuu myös Lahden TE-uudistuksen valmistelu. Strategian mukaisesti Lahti tarjoaa jokaiselle mahdollisuuksia edetä ja menestyä elämässä. Tätä tavoitetta tukemassa on myös työllisyyspalvelut.

Lahden kaupungin tavoitteet TE24 uudistukselle

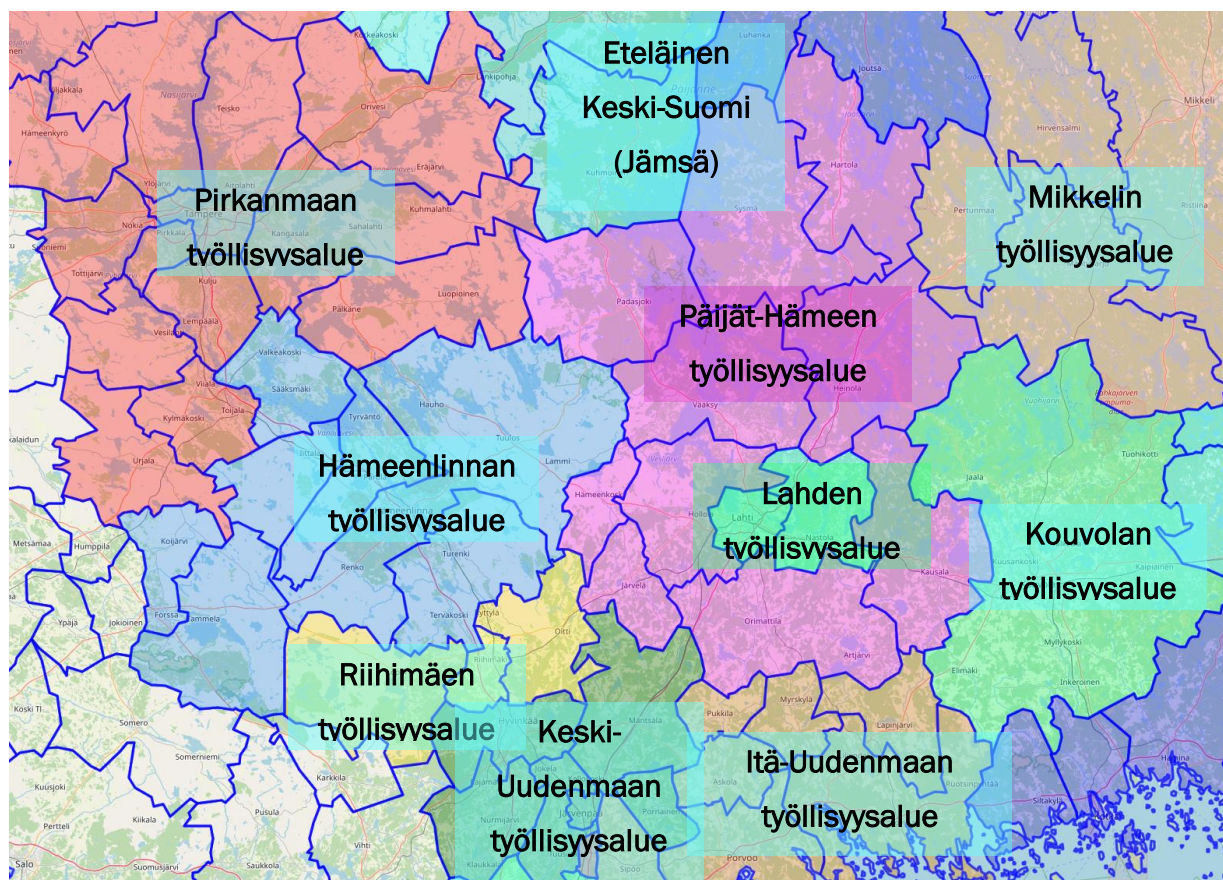

Lahden kaupungin tavoitteena TE-uudistukselle on kestävät työllisyyspalvelut vuonna 2025. Kestävyydellä on useita ulottuvuuksia, jotka täydentävät toisiaan. Lähtökohtana toiminnan suunnittelulle on **taloudellinen kestävyys**, sujuvat prosessit ja vaikuttavat palvelut, jotka tuovat **asiakkaille kestäviä ratkaisuja** - koulutusta, joka auttaa saamaan työtä ja työtä, jossa pysytään. Kaikkea ei tarvitse tehdä tai tuottaa itse, vaan on järkevää pohtia, mitä voidaan ostaa kumppaneilta

ja myös mitä voidaan tuottaa tehokkaammin yhdessä kumppanien kanssa. Panostamalla **kestäviin kumppanuuksiin** ja yhteistyöhön sidosryhmien kanssa, pystytään valjastamaan laajemminkin alueen voimavarat elinvoiman ja työllisyyden edistämiseen. Tehokkaat toimet yhdessä kumppaneiden kanssa sekä ennakointiin ja ennaltaehkäiseviin toimiin panostaminen tuovat alueelle **sosiaalista kestävyttä**. Lahti tulee kartoittamaan järjestelmällisesti pk-yritysten piilotyöpaikat, avaamaan yrityksiltä kerätyn tiedon piilotyöpaikoista kiinnostuneille toimijoille ja edistämään siten uusien työpaikkojen syntymistä. Kestävillä kumppanuuksilla ja laajalla yhteistyöllä sekä hyödyntämällä koko kunnan ekosysteemikenttää tulevat Päijät-Hämeen työvoimaviranomaiset voivat rakentaa uudenlaisia keinoja kohtaanto-ongelman ja osaavan työvoiman saatavuuden ratkaisemiseksi.

1.1. Lahden työssäkäyntialue ja järjestämisratkaisut

Päijät-Hämeen kunnat kuuluvat Sysmää, Hartolaa ja Iittiä lukuun ottamatta Lahden työssäkäyntialueeseen. Iitti kuuluu Kouvolan työssäkäyntialueeseen, Sysmä ja Hartola eivät kuulu mihinkään Tilastokeskuksen määritelmän mukaiseen työssäkäyntialueeseen.

Kartta: Päijät-Hämeen ja lähialueiden työssäkäyntialueet ja valmisteilla olevat työllisyysalueet

Päijät-Hämeen työssäkäyntialue ei siis ole yhtenäinen kokonaisuus maakunnan näkökulmasta. Tämä on nähtävissä mm. siinä, että noin kolmannes litin työssäkävistä käy Päijät-Hämeen alueen ulkopuolella töissä. Myös eteläisen alueen Kärkölästä ja Orimattilasta käydään ahkerasti Päijät-Hämeen ulkopuolella töissä. Toisaalta pohjoisessa Hartolasta käydään eniten töissä Sysmän puolella ja Sysmästä lähes yhtä paljon Lahdessa, Heinolassa ja Hartolassa.

Pendelöinti alueella (2021)

Työpaikan kunta (sarakkeet)	Asikkala	Heinola	Hollola	Kärkölä	Lahti	Orimattila	Padasjoki	litti	Hartola	Sysmä	Alueen sisäinen pendelöinti yhteensä	Alueen ulkopuolelle pendelöinti yhteensä	Alueen ulkopuolelle pendelöivät (%)
Asuinkunta (rivit)													
Asikkala	1426	54	120	5	480	15	92	3	3	20	2616	309	10,6 %
Heinola	54	4433	61	8	1 142	24	3	8	60	23	5816	543	8,5 %
Hollola	120	119	2889	204	4754	173	13	10	6	7	8295	1224	12,9 %
Kärkölä	1	8	88	818	342	28	0	1	0	0	1286	466	26,6 %
Lahti	480	881	2038	317	36614	959	37	127	15	24	41492	6454	13,5 %
Orimattila	15	46	148	39	1894	2875	3	19	0	2	5041	1370	21,4 %
Padasjoki	92	16	10	4	129	4	542	0	0	2	699	138	14,7 %
litti	3	37	18	4	356	32	0	1221	0	1	1 672	817	32,8 %
Hartola	3	5	4	0	41	1	0	0	587	63	777	119	13,3 %
Sysmä	24	56	9	1	84	6	2	0	67	777	1026	103	9,1 %
Kuntaan pendelöinti alueelta yhteensä	2 220	5 751	5345	1 400	46 281	4 132	645	1 389	738	919			
Kuntaan pendelöinti muualta (yht.)	114	466	517	180	4591	471	81	560	155	62			
Alueen ulkopuolelta työssäkävien osuus	4,9 %	7,5 %	8,8 %	11,4 %	9,9 %	10,2 %	11,2 %	28,7 %	17,4 %	6,3 %			

Lähde: Tilastokeskus, pendelöintitilasto (2021)

■ Kotikunnassa työssäkävivät
■ Kotikunnan ulkopuolisista kunnista yleisin työssäkäyntikunta

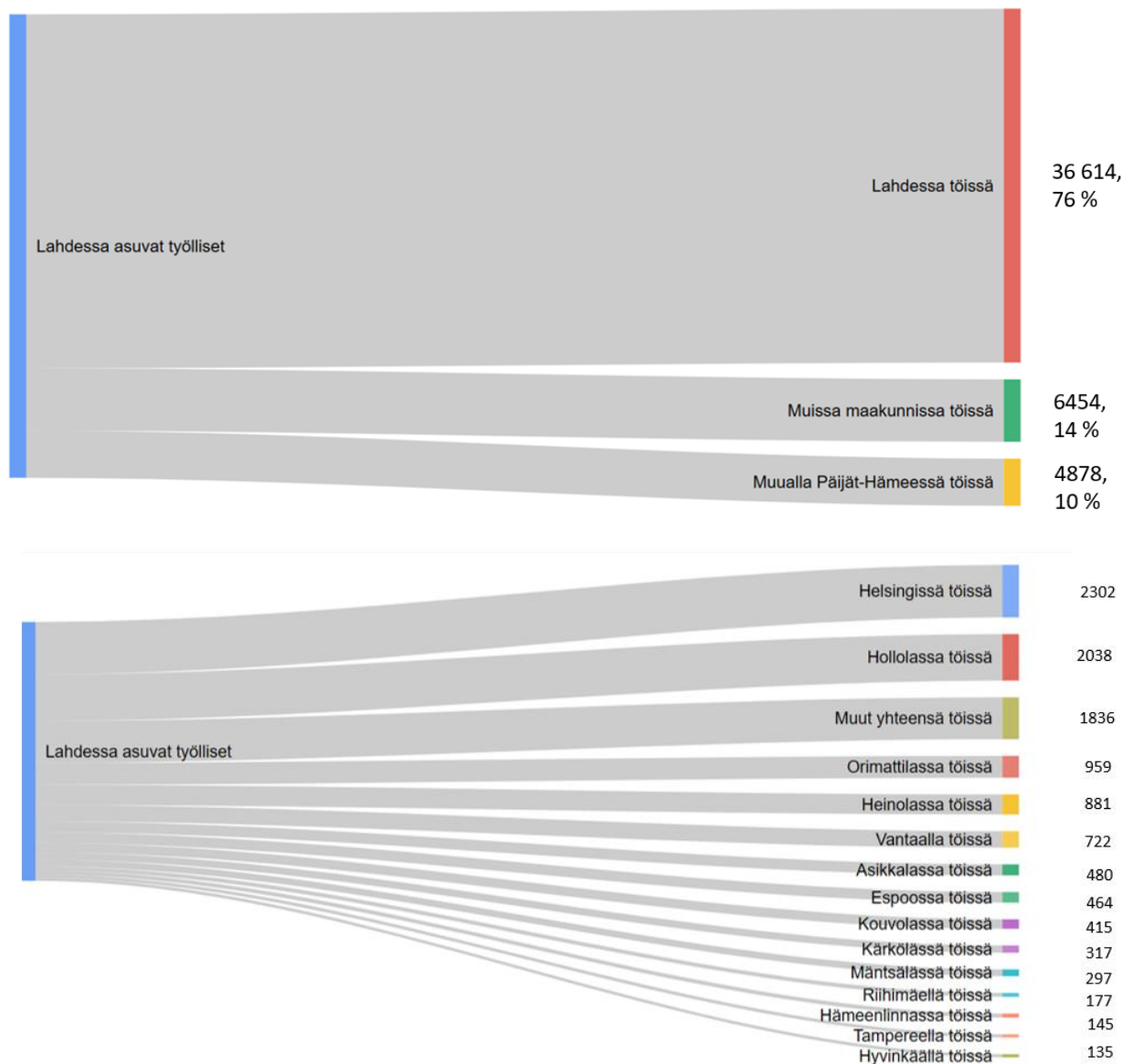
Taulukko 1, Alueen pendelöintitilasto v.2021. Tilaston koonnut Vento&Pernu työllisyys Oy. Lähde Tilastokeskus työssäkäyntitilasto 2021.

Vaikka Lahti on selvästi Päijät-Hämeen työssäkäyntialueen keskus, on eteläinen Suomi ja tiheä pääkaupunkiseutu niin lähellä, että pendelöintiä tapahtuu laajasti joka suuntaan. Pääosin se suuntautuu kuitenkin kohti kaupunkikeskuksia. Lahden ulkopuolella työssäkävistä henkilöistä suurempi osa työskentelee Päijät-Hämeen maakunnan ulkopuolella, kuin muissa Päijät-Hämeen kunnissa. Vuonna 2021 lahtelaisista 3488 (3,6% työvoimasta) pendelöi Helsinkiin, Espooseen tai Vantaalle. Toiseksi yleisin lahtelaisten työssäkäyntikunta Lahden jälkeen oli Helsinki, jossa kävi töissä 2 302 lahtelaista. Naapurikunta Hollolaan työssäkäyntiä suuntautui 2 038 henkilöä.

Lahti on tärkeä työssäkäynnin näkökulmasta muulle Päijät-Hämeelle. Lahtelaisesta näkökulmasta myös maakunnan yli pääkaupunkiseudulle suuntaava työssäkäynti on merkittävässä roolissa. Tulevan

työvoimaviranomaisen näkökulmasta merkitykselliseksi nousee siis Lahden yhteistyö Lahti-Helsinki junaradan varrella olevien sekä pääkaupunkiseudun tulevien työllisyysalueiden kanssa.

Missä Lahtelaiset käyvät töissä?

Kuvio 1, Pendelöinti Lahdesta, Koonnut PTCServices, Lähde Tilastokeskus työssäkäyntitilasto 2021

2.1. Lahden erityispiirteet ja taustaa Lahden kaupungin järjestämistratkaisulle

Kun tarkastellaan Lahden tilannetta työllisyyden ja elinvoiman näkökulmalta voidaan havaita, että Lahdessa on 12 suurimman kaupungin vertailussa suurin rakennetyöttömyys 62,9%.

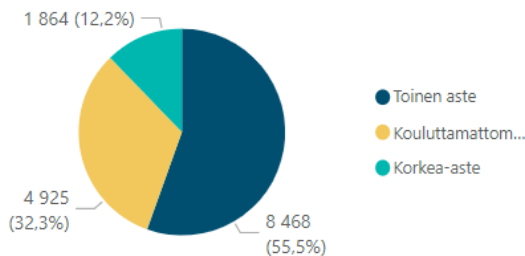
Työttömyysindikaattoreita 12 suurimmassa kaupungissa, osuuksien vertailu (%)

kunta	Työttö myyaste, %	Tyött.% muutos edv.	Nuoriso t. aste, %	Nuoriso% muutos edv.	Ulkomaal aisten tyött. %	Ulkom. % muutos edv..	Laaja tyött., %	Laaja% muutos edv.	Rakenne työttömyys, %	Rakenn e% edv.	Aktivoin tiaste, %	Aktivoin ti % edv.
Tampere	11,90	0,6	12,80	0,6	28,30	2,0	17,4	0,5	52,0	-5,1	31,60	-4,0 %
Turku	13,10	-0,7	11,80	-0,3	31,70	-4,6	17,9	-0,1	56,8	-3,6	26,80	15,0 %
Pori	12,10	0,2	17,00	2,1	34,50	-0,3	16,5	0,1	56,4	0,2	26,70	-2,6 %
KOKO MAA	10,50	0,2	12,90	0,1	27,30	1,7	14,3	0,3	54,8	-4,2	26,40	-0,4 %
Espoo	9,80	0,3	9,90	-0,4	22,50	1,1	13,3	0,5	53,9	-5,8	26,30	1,5 %
Jyväskylä	14,20	0,1	19,60	-0,6	41,30	4,5	19,3	0,3	58,6	-2,3	26,20	3,1 %
Vantaa	11,60	-0,2	11,80	-1,4	25,80	-0,9	15,7	0,0	54,7	-8,4	26,00	6,1 %
Kouvola	10,70	0,2	13,60	0,0	29,50	-4,1	14,3	-0,1	60,7	-3,0	25,20	-7,4 %
Lahti	13,70	-0,9	15,30	-2,6	37,70	0,1	18,3	-0,5	62,9	-5,5	25,10	12,6 %
Joensuu	15,30	0,2	18,70	0,2	45,90	-2,4	20,4	0,1	58,9	-2,3	24,80	-3,1 %
Kuopio	10,50	0,0	12,60	-0,9	37,30	6,5	13,5	0,1	57,8	-4,4	22,30	2,3 %
Helsinki	11,70	0,3	10,90	0,2	24,30	0,9	14,9	0,4	58,1	-3,2	21,60	0,0 %
Oulu	13,80	0,9	19,90	1,3	29,40	3,2	17,4	0,8	53,7	-0,9	20,50	-7,2 %

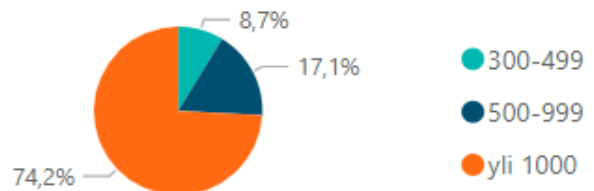
Taulukko 2: työttömyysindikaattoreita 12 suurimman kaupungin osuuksien vertailu

Liitteessä 3 on nostettu esiin yhdeksän esimerkkiä Lahden kompleksisesta rakennetyöttömyydestä. Vaikka Lahti on viimeisen 12 kuukauden ajalta suurin työttömyysasteen pudottaja ja toiseksi suurin aktivointiasteen nostaja, niin siitä huolimatta kunnan työmarkkinatuen maksuosuudet jatkavat kasvua. Heinäkuun 2021 tilastoissa näkyy, että Lahdessa suurin osa työttömistä on kouluttamattomia tai toisen asteen koulutuksen saaneita. Suurin osa työmarkkinatuen saajista on yli 1000 päivää työttömän olleita. Lahdessa maksetaan suurista kaupungeista ylivoimaisesti eniten työmarkkinatukea per asukas.

Työttömien työnhakijoiden koulutusaste, osuudet (%)

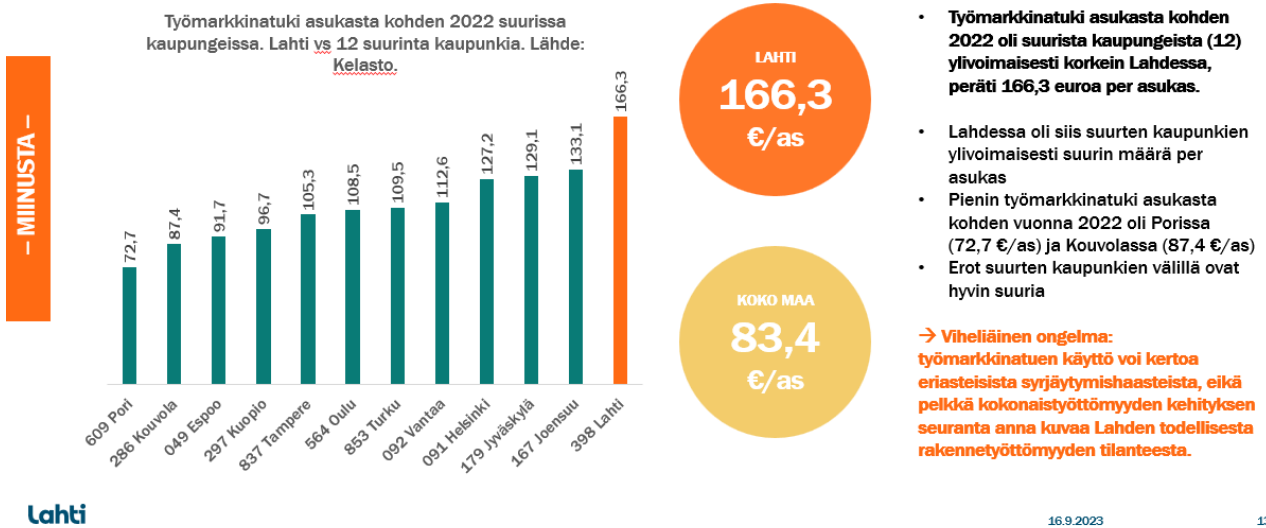

Työmarkkinatuen kuntaosuudet, tyött. keston jakauma, uusin kk (eur)

Kuvio 3, Työttömien työnhakijoiden koulutusaste (TEM, Työnvälitystilasto) ja Työmarkkinatuen kuntaosuuksien kestojakauma 7/2023 (Kelasto)

Esimerkki kompleksisuudesta #9: Lahdessa suurten kaupunkien ylivoimaisesti suurin työmarkkinatuen määrä per asukas (2022)

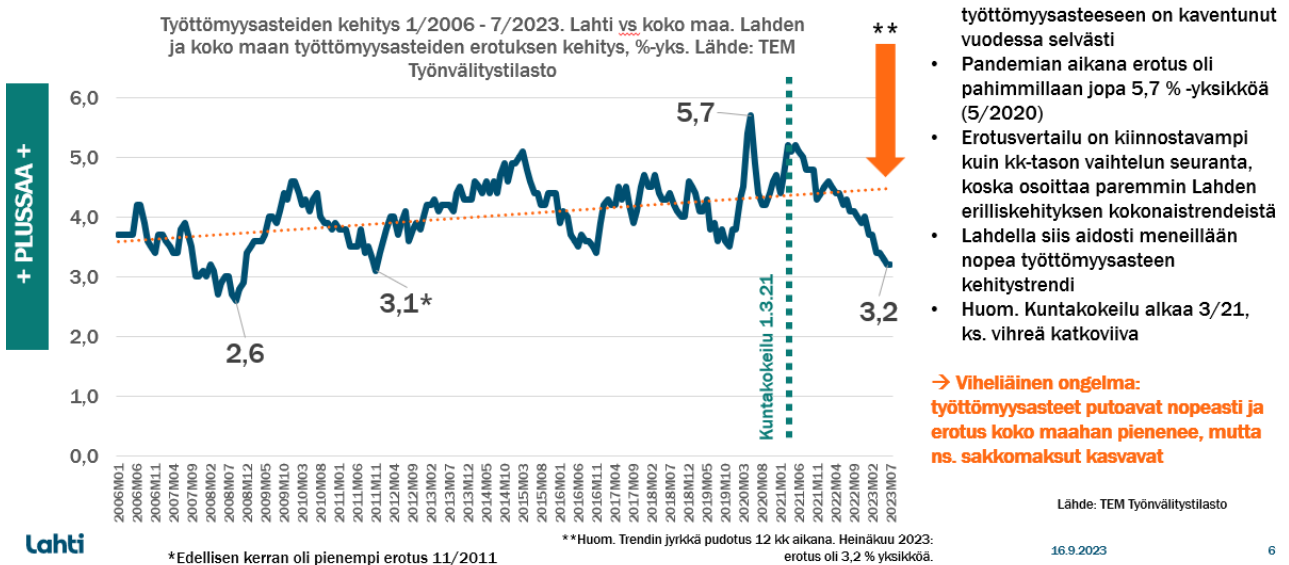
Lahti

16.9.2023

13

Vaikka Lahden työttömyyden rakenne on haastava, voidaan kuitenkin todeta, että Lahdessa maaliskuusta 2021 toiminut työllisyiden kuntakokeilu on saanut tuloksia aikaan, sillä Lahden erotus koko maan työttömyysasteeseen on ennätysalhaalla. (Tarkemmin liitteessä 3)

Esimerkki kompleksisuudesta #3: Lahden erotus koko maan työttömyysasteeseen ennätysalhaalla

Lahti

*Edellisen kerran oli pienempi erotus 11/2011

**Huom. Trendin jyrkkä pudotus 12 kk aikana. Heinäkuu 2023: erotus oli 3,2 %-yksikköä.

16.9.2023

6

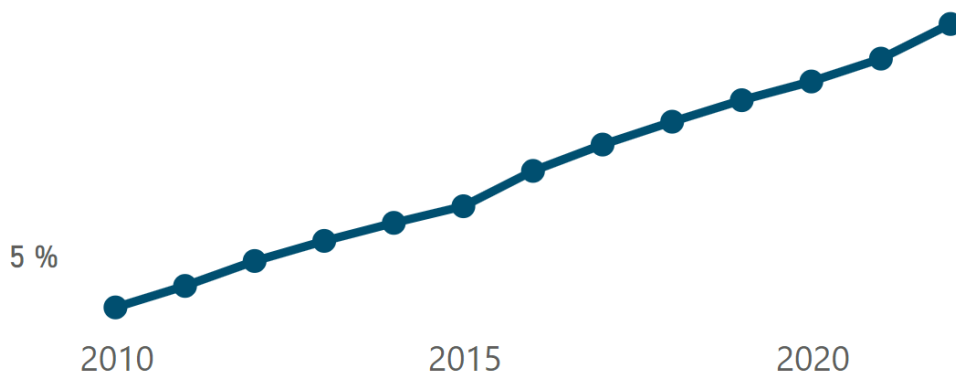
Lahden lähtökohta TE-uudistukseen on, että Lahti haluaa keskittyä jatkamaan kuntakokeilussa aloitettua työtä ja keskittyä ratkaisemaan omaa rakennetyöttömyyden haastetta. Tätä tavoitetta tukemaan on alkamassa tänä syksynä mm. TOTTA-hanke, jossa tullaan pilotoimaan moniammatillista työkyvyn tiimiä yli 30-vuotiaille pitkäaikaistyöttömille, joiden työkyvyssä on haasteita. Järjestämällä TE-palvelut itse Lahti pystyisi keskittymään lahtelaisten pitkäaikaistyöttömien tilanteiden ratkaisuihin ja vahvistamaan oman kuntansa taloutta kestävämmälle pohjalle. Samalla Lahti kykenee lisäämään elinvoimaansa parhaalla mahdollisella tavalla suunnitelmassa esitetysti. Kasvu- ja elinvoimapotentiaalia liittyy etenkin kumppanuuksiin LAB-ammattikorkeakoulun ja LUT-yliopiston sekä kehittämissyhtiö Ladecin kanssa. Tämä hyödyttää myös koko Päijät-Hämeen maakuntaa.

Kaikki työnhakijat työllisyyskoodeittain (vuoden 2021 kk lopun vuosikeskiarvo)				
Kunta	02 Työtön	Suomi	Ruotsi	Muut kielinimet
LAHTI	8100	7 807	22	1 166
Osuus työttömistä		96,4 %	0,3 %	14,4 %
Ulkomaalaisten osuus työvoimasta (työssäkäyntitilasto, 2021 luvut)				
Kunta	Työvoima	Suomi	Muut kansalaisuudet	
LAHTI	55 809	53 378	2431	
Osuus työvoimasta		95,6 %	4,4%	

Taulukko 3, Työttömät. Lähde: TEM:n tietopaketti.

Vieraskielisten osuus, %

10 %

Kuvio 4, Vieraskielisten osuus Lahdessa. Lähde: Tilastokeskus, Muuttoliike. Tiedot 2010 – 2022.

Lahden asukasluku on yli puolet koko Päijät-Hämeen asukasluvusta. (Lahti 120 027 asukasta, muiden yhdeksän Päijät-Hämeen kunnan yhteenlaskettu asukasmäärä 85 097, Lahden osuus 58% koko maakunnan väkiluvusta). Maakunnan kunnista Lahti on laskettavissa 12 suurimman kaupungin joukkoon, seuraavaksi suurin Hollola on vuoden 2022 tilastoissa 164:nneksi suurin kunta. TE-uudistuksen valmistelun aikana kunnissa käytiin keskustelua myös koko maakunnan kokoisesta työllisyysalueesta, jossa Lahti toimisi järjestäjänä. Valmistelun lopputuloksena päädyttiin kuitenkin siihen, että uudistukselle asetetut tavoitteet voidaan parhaiten toteuttaa mallilla, jossa Lahti vastaa oman alueensa osalta palveluiden järjestämisestä itsenäisesti. Itsenäisinä alueina työllisyysalueet voivat järjestää alueidensa erityispiirteet huomioivaa lähipalvelua työllisyyden edistämiseksi. Lähipalveluiden luonne poikkeaa merkittävästi keskuskaupunki Lahden ja seudun pienempien kuntien välillä. Kahden työllisyysalueen kautta voidaan parhaiten huomioida edellä kuvatut Lahden erityispiirteet, sekä varmistaa työllisyyspalveluiden saumaton integrointi kuntien muuhun toimintaan selkeästi johdettuna kokonaisuutena.

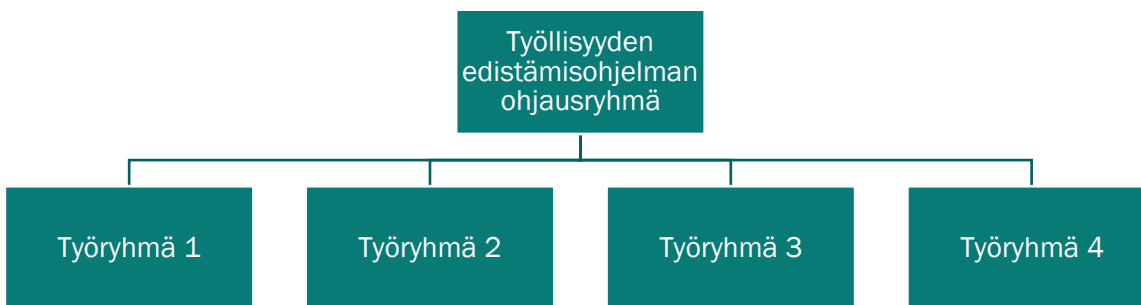
Mallia puoltaa osaltaan myös se, että kahden alueen mallissa yksittäisen kunnan osuus työllisyysalueella ja sen päätöksenteossa ei muodostu määrääväksi. Muodostamalla kaksi vahvaa työvoimaviranomaista, jotka ovat lähempänä toisiaan työvoiman määrässä, saadaan näin vahvempi maakunta. Tekemällä tiivistä sopimuksellista yhteistyötä niissä asioissa, joissa yhteistyötä pystytään tekemään taataan riittävät resurssit ja osaaminen koko maakuntaan. Lahti pystyy keskittymään oman rakennetyöttömyyden ratkaisuihin ja kehittämään suuren kaupungin asiakaspalvelumallin, jossa pystytään joustavasti palvelemaan tuhansia asiakkaita. Pienemmät kunnat pystyvät keskittymään lähipalvelumallin kehittämiseen, eikä niillä ole pelkoa siitä, että ne joutuisivat kustantamaan osansa Lahden työttömien palveluista tai kuluista.

2. Maakunnan vetovoiman ja elinvoiman edistäminen TE-uudistuksessa ja sen jälkeen

Lahden kaupunki sitoutuu yhdessä Päijät-Hämeen muiden kuntien kanssa edistämään koko maakunnan elinvoiman ja työllisyyden kasvua. Tämän tavoitteen tukemiseksi maakunnan kunnat ovat hyväksyneet aiesopimuksen (Liite 1), joka tähtää maakunnalliseen Työllisyyden edistämishjelmaan. Ohjelma tulee täydentämään alueiden laatimia järjestämissuunnitelma yliaalueellisten tarpeiden täyttämisen osalta. Työllisyyden edistämishjelma tähtää seuraavien tavoitteiden edistämiseen yliaalueellisesti:

- työtä hakevien työllistymismahdollisuuksien parantaminen,
- maakunnan työvoimaviranomaisten toiminnan kehittäminen,
- osaavan työvoiman saatavuus,
- osajien maahanmuuton edistäminen,
- valtion ja työvoimaviranomaisten välisen yhteistyön toteuttaminen,
- työvoimapalvelujen tiedonhallinnan ja digitalisaation kehittäminen,
- uuden yritystoiminnan syntyminen ja yritysten toimintaedellytyksien kehittäminen sekä
- muiden työllisyyden edistämiseksi tarpeellisten tavoitteiden edistäminen.

Työllisyyden edistämishjelma sisältää ohjelman johtamiseen, koordinointiin ja toimeenpanoon perustetavan työvoimaviranomaisten edustajista koostuvan ohjausryhmän sekä tarvittavat työryhmät osa-alueittain operatiiviseen yhteistyöhön. Työvoimaviranomaisten välisessä yhteistyössä sitoudutaan tarkastelemaan tietoja työllisyyden edistämisen toteutumisesta työvoimaviranomaisten toimialueella suhteessa valtakunnallisiin tavoitteisiin ja alueen työllisyyden edistämisen toimintaympäristöön.

Kuvio 5. Työllisyyden edistämishjelman ja kahden alueen yhteistyön ohjausrakenne. Yhteistyön työryhmät perustetaan valmistelun edetessä / toiminnan alkaessa.

2.1. Kahden työvoimaviranomaisen yhteistyö Päijät-Hämeessä

Kunnat ovat tunnistaneeet tarpeen tehdä yhteistyötä myös TE-palvelujen tuottamiseen ja järjestämiseen liittyvissä asioissa maakuntaan esitettävien kahden työvoimaviranomaisen välillä. Yhteistyön tavat ja tasot tulevat tarkentumaan, kun alueet vahvistetaan ja tulevan toiminnan ja yhteistyön suunnittelu etenee yksityiskohtiin. Järjestämissuunnitelman valmisteluvaiheessa yhteistyö Päijät-Hämeen kahden työvoimaviranomaisen kesken voidaan erotella viiden eri otsikon alle. Henkilöasiakaspalveluiden järjestämisessä yhteistyötä tullaan tekemään rajatusti, sillä Lahden palvelumalli on suuren kaupungin ns. massapalvelua, jossa täytyy rakentaa toiminnot niin, että pystytään palvelemaan tuhansia asiakkaita sujuvasti ja joustavasti, kun Päijät-Hämeen työllisyysalueella tulee korostumaan lähipalveluiden tarjoaminen. Yhteistyötä tullaan tekemään henkilöasiakaspalveluiden osalta mm. työvoiman tarjonnan parantamiseksi koordinoimalla palveluita

ja palvelukokonaisuuksia siten, että ne vastaisivat alueellisesti kohtaantoon, palveluhankinnoissa sekä viestinnässä. Yhteistyötä tehdään tarpeen mukaan myös erikoistuneissa tehtävissä, kuten EURES-työnvälityksessä ja kansainvälisen työvoiman houkuttelussa, joissa osansa on henkilöasiakkaiden palvelulla. Myös muutosturvassa tehdään tiivistä yhteistyötä. Osassa yhteistyötä voidaan tehdä myös laajemmin kuin kahden työllisyysalueen välillä.

Yhteisen rajapinnat Päijät-Hämeen kahden työllisyysalueen kanssa

Kuvio 6, Yhteiset rajapinnat Päijät-Hämeen kahden työllisyysalueen kanssa.

Yritys- ja työntantajapalvelut on tarkoitus järjestää yhteistyössä ja tuottaa sovittuun yhdessä Päijät-Hämeeseen syntyvän toisen työllisyysalueen kanssa. Kuntien välisessä aiesopimuksessa (Liite 1) Päijät-Hämeen kunnat ovat asettaneet tulevien työvoimaviranomaisten välisen yhteistyön tavoitteeksi maakunnan elinvoiman vahvistamisen. Tulevien työvoimaviranomaisten yhteistyössä tullaan keskittymään osaavan työvoiman saatavuuden kehittämiseen sekä työnhakijoiden työnsaannin mahdollisuuksien parantamiseen. Lisäksi tavoitteena on edistää uuden yritystoiminnan syntymistä, yritysten toimintaedellytyksiä ja työelämän laatua. Kahden työvoimaviranomaisen yhteistyöstä ja toimintamalleista sovitaan tarkemmin valmistelun edetessä. Tiiviissä yhteistyössä palvelumallin rakentamisessa tulee valmisteluvaiheessa olemaan myös Lahden seudun kehitys LADEC Oy, Hämeen TE-toimisto sekä Hämeen ELY-keskuksen Hämeen yrityspalvelut.

Päijät-Häme tulee vahvistamaan TE-palveluihin sisältyvää yrityspalvelua maakunnan yhtenäisenä toimintona yhdessä alueen elinkeinoyhtiöiden (LADEC, Pro Agria) kanssa. Tavoitteena on, että yrittäjää palvelemaan kuntarajoista riippumatta ns. yhden luukun periaatteella. Työllisyyspalvelut keskittyvät osaavan työvoiman saatavuuden tukemiseen laadukkaalla palvelulla ja tehokkaalla prosessilla kahden työvoimaviranomaisen yhteistyönä. Keskeistä toimintaa työvoimaviranomaisille tulee olemaan yritysten tukeminen osaavan työvoiman löytymisessä, yritysten osaamistarpeiden tunnistaminen ja erilaisten joustavien koulutusratkaisuiden hankkiminen yritysten osaajapulaan. Tavoitetilana tulee olemaan erilaisten kumppanuussopimusten tekeminen yritysten kanssa, jossa osana muuta kaupungin elinvoimaan kuuluvaa yritys yhteistyötä molemmat työvoimaviranomaiset sitoutuvat osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseen yrityskumppaneiden tarpeisiin. Tärkeänä yhteistyökumppanina osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi tulee olemaan myös HELA-yritysten kanssa tehtävä yhteistyö.

Työvoimaviranomaisten yhteistyönä alueella tullaan tarjoamaan yhteisesti järjestettyjä ja/tai hankittuja palveluja alkaville yrittäjille. Olennaisena osana alkavien yrittäjien palvelukokonaisuutta on myös alueen elinkeinoyhtiöiden tarjoama yritysneuvonta, jonka kanssa toiminnot tullaan yhteensovittamaan niin, että palvelut täydentävät toisiaan, eikä päällekkäisyyttä synny.

Lahti tulee yhdessä Päijät-Hämeen toisen työllisyysalueen kanssa rakentamaan tulevien Elinvoimakeskusten kanssa niiltä osin, mikä on työvoimaviranomaisten ja Elinvoimakeskusten yhteistyön kannalta olennaista. Alueella tullaan tekemään yhteistyötä Hämeen ELY-keskuksen Hämeen yrityspalvelujen kanssa, jotta palvelupolut eri viranomaisten ja toimijoiden kesken ovat yrittäjälle selviä ja yhden luukun toimintamallia saadaan edistettyä mahdollisimman tehokkaasti.

Kumpikin työvoimaviranomainen kohdentaa riittävät henkilöresurssit työnantaja- ja yrityspalveluiden toteuttamiseen. Työvoimaviranomaiset tulevat varmistamaan, että niillä työntekijöillä, joiden toimenkuvaan kuuluu osaavan työvoiman välittäminen yritysten tarpeisiin, on pääsy molempien alueiden asiakkaiden asiakastietoihin työhön menevien asiakkaiden kohderyhmän osalta. Päijät-Hämeen työvoimaviranomaiset tulevat järjestämään yhdessä erilaisia rekrytointi- ja työnhaun tilaisuuksia. Lisäksi työvoiman liikkuvuutta halutaan tukea mahdollisimman paljon myös muihin lähialueiden työllisyysalueisiin kuten Kouvolan työllisyysalueeseen, Työ Hämeeseen, Eteläisen-

Hämeen työllisyysalueeseen sekä mm. Keski-Uudenmaan työllisyysalueeseen, joiden kanssa yhteistyötä tullaan tiivistämään valmistelun edetessä ja toimintojen siirtyessä kunnille.

Kotoutumispalvelut on Lahden seudun kuntakokeilussa ollut keskitetysti Lahdessa toteutettua ja tuotettua palvelua. Toimintamalli on toiminut kuntakokeilukuntien kesken hyvin ja tämä tulee toimimaan pohjana myös työllisyysalueiden kesken sovittavalle kotoutumispalvelujen järjestämiselle ja tuottamiselle. Yhteistyötä tullaan tekemään myös kotoutumiskoulutusten hankkimisessa. Vieraskielisten asiakkaiden huomioimisesta palveluissa löytyy lisää luvusta 4.3.

Hankinnat ja viestintä ovat esimerkkejä kokonaisuuksista, joiden osalta Päijät-Hämeen tulevat työvoimaviranomaiset tulevat sopimaan tarkemmin yhteisestä tekemisestä. Palveluhankinnoista löytyy lisää luvusta 4.2. Viestinnän osalta maakunnassa on lähdetty tekemään yhteistä viestintäsuunnitelmaa uudistuksen läpiviemiseksi. Tavoite on luoda yhtenäinen ilme työvoimaviranomaisille maakunnan sisällä, jotta alueen asukkaat tunnistavat helposti uuden työvoimaviranomaisen viestinnän ja näkyvyyden. Sidosryhmäviestintää tullaan muutoksen aikana tekemään yhteisesti, jotta viestintä on yhdenmukaista. Viestinnän sujuvuuden osalta tehdään jo nyt yhteistyötä niin TE-toimiston kuin ELY-keskuksen kanssa.

Tulevat työvoimaviranomaiset ovat tunnistaneet tarpeen myös uudelle verkkosivulle, joka tulee täydentämään Työmarkkinatorin aluesivuja ja toimimaan kokoavana alustana maakunnan TE-palveluille niin henkilöasiakkaille, yritysasiakkaille kuin vieraskielisille asiakkaille.

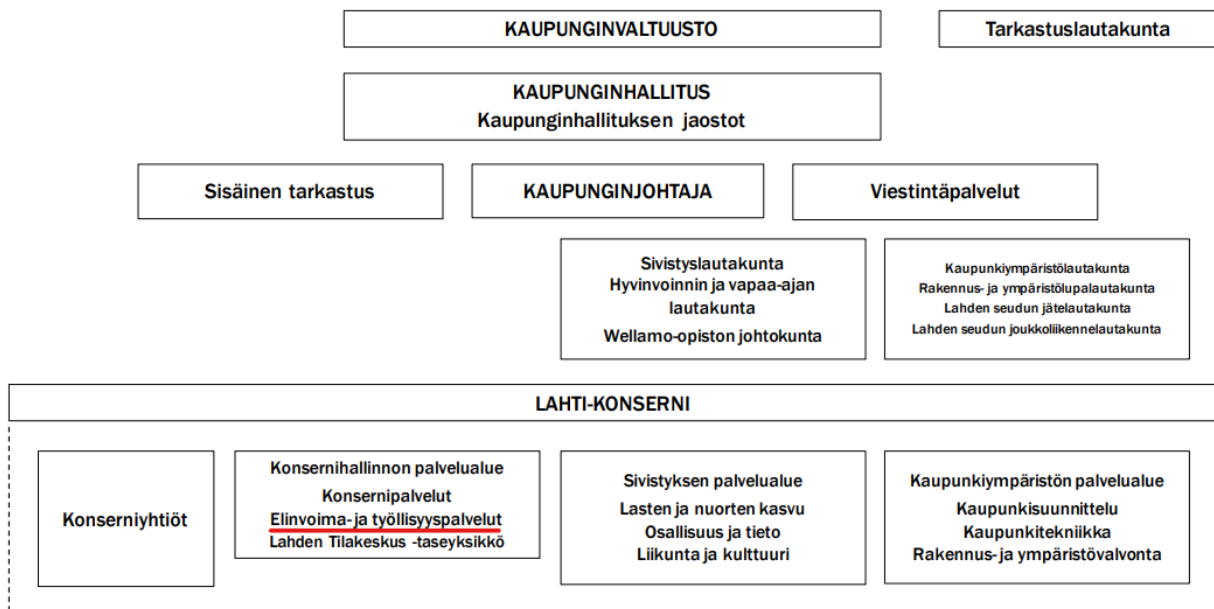
Kehittäminen ja osaamisen varmistaminen on tärkeä katsoa yhteisesti maakunnassa, jotta työllisyysalueet eivät ryhdy kilpailemaan osaavasta henkilökunnasta maakunnan sisällä siirtymävaiheessa, vaan tekevät tiivistä ja täydentävää yhteistyötä. Uusille työntekijöille suunnitellaan järjestettävän yhdenmukainen alkuperehdytys ja tietoteknisestä perehdytyksestä huolehditaan yhteisellä verkostotyöllä. Näin varmistetaan henkilöstön osaaminen koko maakunnassa ja asiakkaiden yhdenvertainen palvelu. Yhteisiä kehittämishankkeita ja digikehittämisen ratkaisuja tullaan arvioimaan myös yhteisesti. Näin kehittämisen kustannukset jakautuvat tasaisemmin koko maakuntaan ja samalla huolehditaan osaamisen päivittämisestä samaan suuntaan.

Sidosryhmäyhteistyö on molemmille tuleville työvoimaviranomaisille tärkeää. Tärkeimpien kumppaneiden kanssa tullaan neuvottelemaan yhteisissä pöydissä isoista kehittämislinjoista. Maakunnan Työllistymisen edistämishjelma tehdään yhteistyössä Lahden ja Päijät-Hämeen kesken.

3. Laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentaminen

Työllisyys- ja elinvoimapalvelut sijoittuva Lahdessa Konsernihallinnon palvelualueeseen.

LAHDEN KAUPUNGIN ORGANISAATIOKAAVIO

Työllisyys- ja elinvoimapalvelujen yhteisenä tavoitteena on mm. yritysten, työpaikkojen ja osaajien määrän kasvaminen, yritysten sijoittumisen ja työllisyyden paraneminen, koulutustason kasvattaminen sekä kunnan verotulojen kasvattaminen. Tulevan työvoimaviranomaisen organisaatio tulee sijoittumaan myös osaksi nykyistä elinvoima- ja työllisyyspalvelujen kokonaisuutta.

3.1. Työllisyyspalvelujen taloudelliset resurssit ja kohdentuminen

Työ- ja elinkeinoministeriö on laatinut lain valmisteluvaiheessa kunnille tietopaketin, jossa on eritelty kuntakohtaisesti VM:n ja TEM:n arviota siirtyvien tehtävien kustannuksista ja valtionosuuksista pohjautuen vuoden 2019 lukuihin. Vuoden 2019 tietoja on käytetty valmistelussa, koska vuosien

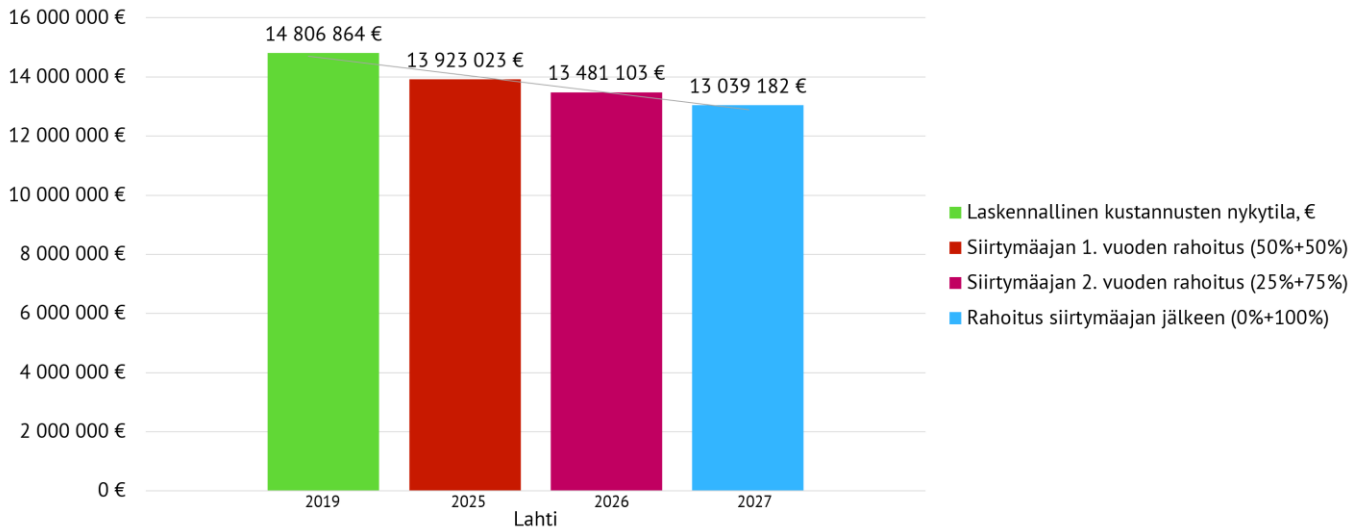
2020–2022 luvuissa on näkynyt koronapandemian aiheuttama poikkeustilanne. Luvut ovat osin vanhentuneita ja niihin tulee suhtautua varauksella. Lahdelle siirtyvien tehtävien nykytilan rahoitus vuonna 2019 oli 14 806 864 €. Alla olevaan taulukkoon on koottu Lahden osuudet toiminnoittain.

Palvelut		
Hankittu työvoimakoulutus		1 907 388
<i>josta ammatillinen lisä- tai täydennyskoulutus</i>	845 690	
<i>josta muiden kuin pakolaisten kotoutumiskoulutus</i>	1 061 698	
Valmennukset		589 810
Asiantuntija-arvioinnit		130 232
Palkkatuki, kunnat		1 578 967
<i>josta kunnan velvoitetyöllistäminen</i>	517 475	
Starttiraha, €		490 912
Palkkatuki, yksityinen, €		5 606 248
Palvelut yhteensä, €		10 303 557
Toimintamenot (TE+ELY), €		4 243 698
KEHA:n menot, €		259 610
YHTEENSÄ Palvelut + toimintamenot + KEHA, €		14 806 864
YHTEENSÄ Palvelut + toimintamenot + KEHA, €/as		123
<i>Asukasluku 2020</i>	119 984	

Taulukko 4, Valtion tehtäviin käyttämät taloudelliset resurssit vuonna 2019. Lähde TEM.

Valtionosuuskriteereiden mukaisesti Lahti olisi saamassa vuoden 2022 VM:n laskelmien mukaan 13 039 182 euroa rahoitusta uuteen tehtävään. Rahoitus olisi vuoden 2022 tasolla pienentymässä 12 prosenttia eli yhteensä noin 1,8 miljoonaa euroa verrattuna valtion nykytilassa tehtäviin käyttämään rahoitukseen.

Valtionosuus maksetaan kunnille yleiskatteellisena valtionosuutena. Rahoitukseen liittyy kuitenkin kahden vuoden siirtymäaika. Vuonna 2025 puolet valtionosuuden rahoituksesta maksetaan vuonna 2023 toteutuneiden kulujen mukaan. Vuonna 2026 valtionosuusrahoituksesta 25 prosenttia maksetaan vuonna 2024 toteutuneiden kulujen mukaan ja vuodesta 2027 siirytään valtionosuuskriteereiden mukaiseen osuuteen. Vuonna 2025 Lahti olisi siis ennakkotiedon mukaan saamassa valtionosuutta 13,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2026 rahoitus laskisi 13,4 miljoonaan euroon. Vuonna 2027 siirryttäisiin kokonaan valtionosuusrahoitukseen, jolloin Lahti saisi rahoitusta noin 13 miljoonaa euroa. Lopullinen valtionosuus riippuu myös valtion talousarviokehyyksiin varattavasta kokonaisuudesta. Siten edellä esitetyt luvut ovat ennakkotietoja ja ne muuttuvat vielä ennen toiminnan alkamista.

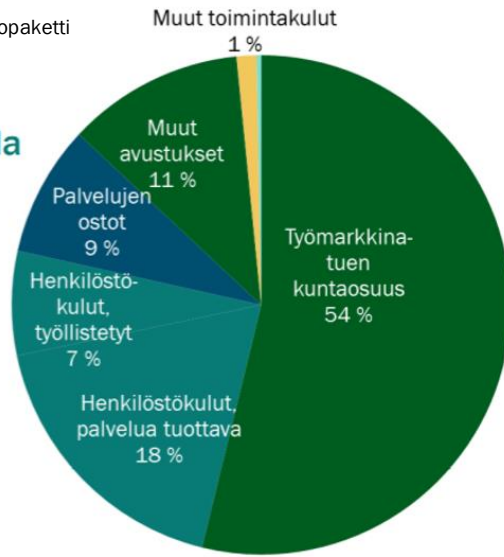
Kuvio 7, Kustannusten laskennallinen nykytila ja siirtymäkauden rahoitus. Lähde TEM.

Lahden kaupungin talousarvio vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2026 on vasta valmistelussa (20.9.2023 tilanne). Taloussuunnitelma vuodelle 2025 pohjautuu myös VM:n ja TEM:n tietopakettiin ja näin ollen vuoden 2019 lukuihin. Tällä hetkellä valmistelussa olevan talousarvion mukaan Lahden kaupungin Työllisyyspalvelujen kokonaisbudjetti vuodelle 2025 tulisi olemaan 53,9 milj.€, josta työmarkkinatuen kuntaosuus on 29,0 milj.€. Siirtyvään tehtävään varattaisiin 14,8 miljoonaa euroa vuodelle 2025. Siirtyvän tehtävän valtionosuusrahoituksen lisäksi Lahden kaupungin panostukset tehtävään olisivat 10,1 miljoonaa euroa. Varsinaisten toimintamenojen osuus ilman työttömyysturvan kuntaosuutta olisi siis 24,9 miljoonaa euroa. Lukuun on huomioitu talousarvioon varattu säästöohjelma, jossa haetaan säästöjä mm. työmarkkinatuen kuntarahoituksen myönteisestä kehittämisestä tulevina vuosina.

Lähde: TEM:n kuntien tietopaketti
TE2024-uudistuksesta

TS 2025 VM:n laskelmien 2022 perusteella

Työmarkkinatuen kuntaosuus	29,0 milj.
Henkilöstökulut, palvelua tuottava	9,7 milj.
Muut avustukset	6,2 milj.
Palvelujen ostot	4,6 milj.
Henkilöstökulut, työllistetyt	3,6 milj.
Muut toimintakulut	0,7 milj.
Aineet, tavarat ja tarvikkeet	0,2 milj.
Toimintakulut yhteensä	53,9 milj.

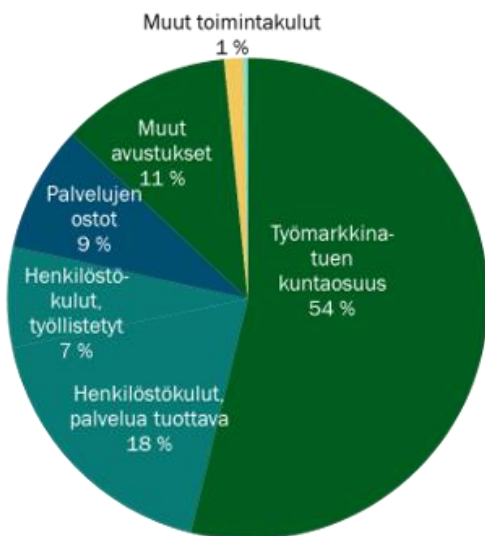

Kuvio 8, Lahden työllisyyspalveluiden taloussuunnitelma vuodelle 2025. Perustuu kaupungin taloussuunnitteluun ja VM:n laskelmiin. Valmistelutilanne 20.9.2023.

Työllisyyspalvelujen vuoden 2025 sitova toimintakatteen muutos tulee olemaan 104,6 % vuoden 2024 vastaavaan. Toimintokulujen määrä tulee uuden rahoitusmallin ja uusien tehtävien myötä siis noin kaksinkertaistumaan.

TYÖLLISYYSPALVELUT	TP 2022	KS+LIA:t 2023	TA 2024	Muutos-% ed. vuoteen	TS 2025	Muutos-% ed. vuoteen	TS 2026	Muutos-% ed. vuoteen
Toimintatuotot	1 704 907	1 717 700	1 626 400	-5,3 %	1 627 100	0,0 %	1 627 800	0,0 %
Toimintakulut	-26 602 549	-26 461 900	-27 167 100	2,7 %	-53 883 900	98,3 %	-51 044 600	-5,3 %
Toimintakate	-24 897 643	-24 744 200	-25 540 700	3,2 %	-52 256 800	104,6 %	-49 416 800	-5,4 %

Taulukko 5, Työllisyyspalveluiden talousarvio vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2026.

Kuvio 9, Vuoden 2025 työllisyyspalveluiden taloussuunnitelman menot VM:n 2022 laskelmien perusteella.

Uudistuksessa tavoitteena on edellä esitetysti myös palvelureformi, jossa työllisyyspalvelut tullaan toteuttamaan verkostomaisesti työllisyys- ja yrityspalveluiden ekosysteemissä. Tavoitteena on hyödyntää eri toimijoiden nykyisiä toimintoja ja liittää niitä tiiviimmäksi osaksi lakisääteisiä työllisyys- ja yrityspalveluita. Panostamalla **kestäviin kumppanuuksiin** ja yhteistyöhön sidosryhmien kanssa, pystytään valjastamaan laajemminkin alueen voimavarat elinvoiman ja työllisyyden edistämiseen. Tässä esitetyt taloudelliset voimavarat koskevat siis vain osaa kokonaisuuteen kuuluvista toiminnoista. Yhteistyötahoja ja muotoja on kuvattu lisää luvussa 5.

3.2.Työllisyyspalvelujen henkilöstöresurssit

Hämeen ELY-keskuksen toimittamien laskelmien mukaan Hämeen TE-toimiston Päijät-Hämeen alueen kokonaishenkilötyövuosien määrä on 162,88, joista Lahteen sijoittuisi uudistuksessa 103, 87 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosien jakautuminen eri toimintoihin Hämeen ELY-keskuksen laskelmien mukaan Lahden osalta nähtävissä on nähtävissä kuviossa 10.

HTV:n laskennallinen jakautuminen toiminnoittain alueella

ELY-keskus	HTV-arvio %	
Hämeen ELY-keskus	103,87	100,0%
TE-toimisto	98,82	95,1%
Työllistämisuunnitelma	25,34	24,4%
Henkilöasiakkaan tieto- ja neuvontapalvelut	12,72	12,2%
Työnvälityspalvelut henkilöasiakkaille	7,81	7,5%
Työnhakijan alkupalvelut	6,77	6,5%
Työttömyysturvatehtävät	6,65	6,4%
Rekryointipalvelut työnantajille	6,63	6,4%
Monialainen työllistymisuunnitelma ja aktivointisuunnitelma	3,66	3,5%
Palkkatuki ja velvoitetyöllistäminen	3,55	3,4%
Toiminnan kehittäminen, kokeilut ja pilotit	3,51	3,4%
Kotoutumisuunnitelma	3,49	3,4%
Ammatinvalinta ja uraohj.	3,29	3,2%
Työ- ja koulutuskokeilut	2,99	2,9%
Ammatillisten työvoimakoulutusten koordinointi	2,95	2,8%
TE-live	1,96	1,9%
Yritysneuvonta	1,49	1,4%
Valmennuspalveluiden koordinointi	1,46	1,4%
Työvoima- ja yrityspalveluiden hankinta, kilpailutus ja seuranta	1,38	1,3%
Starttiraha	1,27	1,2%
Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella	1,00	1,0%
Kansainvälinen työnvälitys ja työvoiman liikkuvuus	0,45	0,4%
Kotoutumiskoulutusten koordinointi	0,38	0,4%
Työllisyyspoliit.avustus	0,06	0,1%
Työelämän kehittäminen	0,02	0,0%
Osaamisen kehittämisen koordinointi ja suunnittelu	0,00	0,0%
KEHA-keskus	2,97	2,9%
KEHA-keskus yhteensä	2,97	2,9%
ELY-keskus	2,09	2,0%
Työvoima- ja yrityspalveluiden hankinta, kilpailutus ja seuranta	1,92	1,9%
Osaamisen kehittämisen koordinointi ja suunnittelu	0,16	0,2%
Yhteensä	103,87	100,0%

Kuvio 10. Valtionhallinnon Lahden kaupungille siirtyvän henkilöstön laskennallinen jakautuminen toiminnoittain vuonna 2022.

Lahden kaupungin työllisyyspalveluissa on vuoden 2023 henkilöstösuunnitelmassa 63,3 HTV:tä, sekä erilaisissa hankkeissa 12 HTV:tä. Valtiolta siirtyvät tehtävät ja henkilöstö muodostaisi uuden kokonaisuuden Lahden nykyisten resurssien kanssa.

Palvelu	arvio valtiolta siirtyvä HTV:n osalta	Kaupungin henkilöstö	Kokonaishenkilöstömäärä
Henkilöasiakaspalvelut Alkupalvelu Aula-/neuvontapalvelu Osaamisen kehittämisen - palvelut Työstä työhön-palvelut Monialainen työllistäminen	n.60	n.40	n.100
Työnantaja- ja yrityspalvelut Työnvälitys Yrityskoordinaattorit Yrityspalvelut	n.6	n.3	n.9
Tukipalvelut Palkkatukipäätökset Starttirahapäätökset Palvelujen koordinointi Työllisyyspol.avustukset Maksatustehtävät Hankinnat	n.15	n.6	n.21
Koto-aikaisten palvelut / koko Päijät-Häme Kotouttamiskoulutukset Kotouttamissuunnitelmat	n.14	n.5	19
Kehittäminen ja valmistelun tuki Toiminnan kehittäminen Tiedolla johtaminen, tilastot Aluekehitys ja ennakointityö Osaamisen kehittämisen koordinointi ja suunnittelu Päätösvalmistelu ja valmistelun tuki	n.5	n.5	10
Yhteensä arvio henkilöstöstä	n.100	n.60	160

Taulukko 6: Lahden kaupungin nykyisten ja siirtyvien HTV:ien jakautuminen eri palveluihin ja toimintoihin vuonna 2025 -ennuste.

3.3. Jaettuja resursseja ja toimintoja

Valmistelun edetessä tullaan sopimaan tarkemmin Hämeen TE-toimiston siirtyvän henkilöstön osalta tarvittavan osaamisen jakautumisesta alueella valmistelussa olevan neljän työllisyysalueen kesken (Lahden työllisyyspalvelut, Päijät-Hämeen työllisyysalue, TyöHäme sekä Riihimäen valmistelussa oleva Etelä-Hämeen työllisyysalue). Osaamisen varmistaminen koskee erityisesti sellaisia tehtäviä ja toimintoja, joiden osalta osaaminen on ollut vain muutamalla henkilöllä, kuten muutosturva, kansainvälisten osaajien rekrytointi ja EURES-neuvonta.

Lisäksi Lahden kaupunki tulee sopimaan tarkemmin Päijät-Hämeen työllisyysalueen kanssa tehtävästä yhteistyöstä ja mahdollisesti resurssien jakautumisesta valmistelun edetessä ja yhteisten toimintojen tarkentuessa. Lisää maakunnan sisällä tehtävästä yhteistyöstä kahden työvoimaviranomaisen kesken on kuvailtu seuraavassa kappaleessa.

Resurssien ja kohdentamisen kehittämislinjaukset:

resurssien kohdentaminen tulee olla joustavaa ja kustannustehokasta
yli alueiden yhteistyötä resurssien jakamisessa (erityisesti erikoistuneet toiminnot)

3.4. Kannustavan rahoitusmallin vaikutus palvelujen järjestämiseen

Vuonna 2022 ansiosidonnaista työttömyysetuutta maksettiin Lahdessa asuville henkilöille yhteensä 40,6 miljoonaa euroa ja perusturvana yhteensä 60,5 miljoonaa euroa. Perusturvaan sisältyy peruspäivä, työmarkkinatuki, kotoutumistuki ja perusturvana maksettu koulutustuki. Lahden kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuus oli vuonna 2022 lähes 20 miljoonaa euroa ja vuoden 2023 työmarkkinatuen kuntaosuus on arvioitu olevan noin 20,3 miljoonaa euroa.

Työmarkkinatuen kuntaosuus, kertymä vuodelta 2023

Aika	Saajat	Maksetut etuudet	Korvatut päivät	Kunnan osuus	Kunnan keskim. maksuosuus %
1.-7.2023	4213	18 643 036	487 432	11 805 913	63,33 %

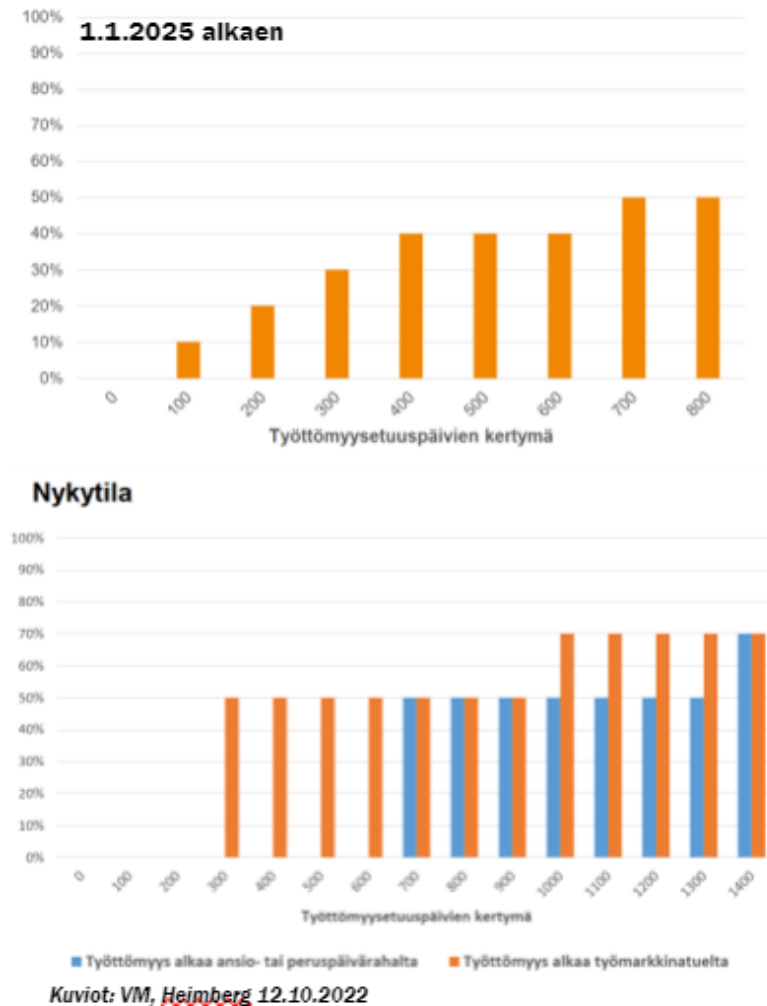
Työmarkkinatuen kuntaosuus, vuodet 2015–2022

Aika	Saajat	Maksetut etuudet	Korvatut päivät	Kunnan osuus	Kunnan keskim. maksuosuus %
2022	5 072	31 926 638	896 895	19 986 369	62,6 %
2021	5 293	33 504 172	962 929	20 476 786	61,1 %
2020	4 970	29 758 858	860 239	18 125 463	60,9 %
2019	4 816	25 106 867	786 861	15 287 994	60,9 %
2018	4 934	25 887 714	817 614	15 621 258	60,3 %
2017	4 950	27 133 810	821 545	16 296 562	60,1 %
2016	4 830	27 870 390	836 877	16 701 173	59,9 %
2015	4 822	26 943 240	804 535	16 103 281	59,8 %

Taulukko 7, Työmarkkinatuen kuntaosuus, Lähde Kelasto.

Nykytilassa valtio rahoittaa työmarkkinatuen kokonaan sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea työttömyyden perusteella yhteensä 300 maksupäivää. Valtio ja työmarkkinatuen saajan kotikunta rahoittavat työttömyyden ajalta maksetun työmarkkinatuen puoleksi sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea 1 000 maksupäivää. Sen jälkeen kotikunnan rahoitusosuus suurenee 70 %:iin. Kunta rahoittaa työmarkkinatuesta sitä suuremman osan, mitä kauemmin henkilö on ollut työttömänä. Maksuosuutta ei makseta nykytilassa päiviltä, jolloin työnhakija osallistuu lakisääteisiin työllisyyspalveluihin. Lahden kaupungin maksuosuus euroina työttömyyden perusteella maksetuista työmarkkinatukimenoista on kasvanut vuodesta 2020 lähtien.

Työttömyysturvan maksuosuuden määräytymisperusteet muuttuvat TE2024-uudistuksen yhteydessä. Käytännössä rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan (kattamaan myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosat) sekä varhennetaan (rahoitusvastuu alkaa 100 maksupäivästä nykyisen 300 maksupäivän asemasta). Yksittäisen kunnan rahoitusosuus muuttuu sekä työttömyyden määrän että pituuden mukaan. Osallistuminen lakisääteisiin työllisyyspalveluihin ei jatkossa poistaisi kunnan rahoitusvastuuta osallistumispäiviltä. Mitä pidempään yksittäisen henkilön työttömyys kestää, sitä isomman osan kunta joutuu etuuskuluista maksamaan.

Maksuvastuu 2025
Kaikista etuuslajeista:

- ansiopäivärahaa saavien perusosasta
- peruspäivärahasta
- työmarkkinatuesta

Maksupäivien kertymän mukaan porrastetusti

- 0-100 pv: 0 %
- 100-199 pv: 10 %
- 200-299 pv: 20 %
- 300-399 pv: 30 %
- 400-699 pv: 40 %
- yli 699 pv: 50 %

Vain työttömyysetuuden loppuminen päättää maksuvastuun, työttömän palveluihin aktivointi ei siirrä rahoitusvastuuta

Kuvio 11, Työttömyysturvan kuntaosuuden muutos TE2024 uudistuksen yhteydessä. Lähde VM.

Siirtyvien tehtävien toimeenpanon lisäksi kunnille siirretään valtionosuutena vuoden 2023 mukaisena toteutuneet kulut uuden työttömyysturvan kuntarahoitusmallin mukaisista kuluista. Tästä tehdään ns. kuntakompensaatio kuntien valtionosuuteen, jota ei tarkastettaisi jälkikäteen (nykyisessä hallitusohjelmassa on tosin maininta tämän asian tarkastamiseksi tulevassa valmistelussa). Kunnan rahoitusvastuun laajenemisen on arvioitu aiheuttavan kunnan kuluihin kohdistuvat säästötavoitteet huomioiden vuonna 2025 yhteensä 14 miljoonan euron lisäkustannukset ja vuonna 2026 yhteensä 13 miljoonan euron kustannukset. Ne kunnat, joissa työttömien määrä vähenee suhteessa vuoden 2023 tasoon, hyötyvät tästä kannustavasta rahoitusmallista. Maksuosuus on lyhyellä aikavälillä altis suhdannevaihteluille sekä kaupunkiin suuntautuvalla muuttoliikkeelle. Työllisyyspalveluilla voidaan kuitenkin pitkällä aikavälillä osin edistää maksuosuuden kehittymistä. Lahden kaupunki pyrkii siihen, että palvelut arvioidaan vaikuttavuuden näkökulmasta siten, ettei tavoitteena ole vain lyhytkestoiset

poistumiset kuntarahoituksen piiristä. Palveluilla pyritään etenkin kohdassa 4.3. määriteltyjen asiakaskohderyhmien työllistämiseen.

Kunnan osarahoittaman työttömyysetuuden saajissa korostuvat lähtökohtaisesti vaikeassa työmarkkina-asemassa olevat asiakkaat, joiden eteneminen työhön tai muuhun pitkäkestoiseen ratkaisuun edellyttää työvoimaviranomaisen sekä hyvinvointialueen palveluita. Lahden työllisyysalue pyrkii ratkaisemaan kohderyhmien työllistymisen haasteita toimijoiden välisellä yhteistyöllä, jota on avattu kohdassa 6. Yhteistyötahot ja muodot.

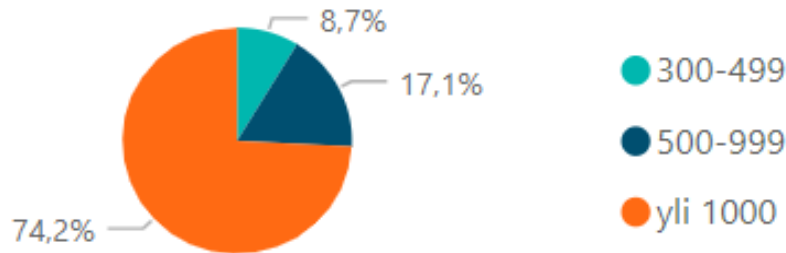
Huhtikuussa 2023 maksettiin työmarkkinatukea yhteensä 4050 henkilölle, joista aktiivitoimenpiteissä oli yhteensä 1295 henkilöä. Huhtikuussa 2023 aktiivitoimenpiteissä työmarkkinatuen saajista oli 32 % painottuen alle 100 päivää työmarkkinatukea saaneisiin. Yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneista vain 220 osallistui aktiivitoimenpiteisiin, eli 9,4 % yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneista. Työmarkkinatukea saavia 50–67-vuotiaita oli yhteensä 1627 henkilöä, joista työllistämistä edistävissä palveluissa oli yhteensä 193, eli yhteensä 11,9 %. Työmarkkinatuen saajista oli yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneita 2339 henkilöä eli 57,8 %. Yli 1500 päivää työmarkkinatukea saaneiden osuus oli 40,4 %. Työmarkkinatuen kuntaosuus kuvaa hyvin Lahden rakenteellisen työttömyyden ongelmaa.

- Rakennetyöttömien määrä on 62,9 % kaikista työttömistä, eli 4824 henkilöä.
- Pitkäaikaistyöttömien määrä on 3173, eli yli 33 % kaikista työttömistä.
- Yli 50-vuotiaita työttömiä on lähes 2900.
- Työttömistä vailla ammatillista koulutusta on yli 32 %.

Alustavan arvion mukaan työttömyysturvan maksuosuuden uudistamisen jälkeen jopa 40 prosenttia maksuosuudesta tulee yli tuhat maksupäivää työttömyysturvaa saaneista. Yli tuhat päivää työttömyyttä tarkoittaa vähintään neljää vuotta työttömänä. Vuonna 2022 yli 70 prosenttia Lahden yli tuhatpäiväläisistä oli saanut työmarkkinatukea yli 1500 maksupäivää. Kohderyhmä painottuu pitkään työttömänä olleisiin. Vuodelle 2025 työttömyysturvan maksuosuuteen varatusta 29 miljoonan euron määrärahasssa 40 prosenttia tarkoittaa karkeasti arvioituna 11–12 miljoonaa euroa. Tämän asiakassegmentin saamiseksi kohti työmarkkinoita tai muita etuuksia tullaan tarvitsemaan onnistunutta yhteistyötä etenkin hyvinvointialueen kanssa. Kohderyhmässä suurimmalla osalla on tarvetta myös osaamisen kehittämiseen. Jotta työttömyysturvan maksuosuutta onnistutaan laskemaan Lahden säästöohjelman mukaisesti, on yhteistyöhön

hyvinvointialueen kanssa panostettava. Onnistuneella yhteistyöllä on saavutettavissa merkittäviä säästöjä työttömyysturvan maksusuudessa.

Työmarkkinatuen kuntaosuudet, työttömyysturvan keston jakauma, uusien kk (eur)

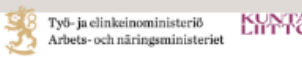

Kuvio 12, Työmarkkinatuen kuntaosuuden keston jakauma, Lähde Kelasto.

4. Laissa tarkoitettujen palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut

Julkisten työvoimapalveluiden järjestäminen perustuu elinkeinoelämän ja työmarkkinoiden tarpeisiin ja muutosten ennakointiin sekä asiakkaiden palvelutarpeeseen. Palvelut suunnitellaan ja toteutetaan sisällöltään, laadultaan ja laajuudeltaan sellaisina kuin asiakkaiden palvelutarve edellyttää. Julkisia työvoimapalveluja tarjotaan asiakkaiden omatoimisesti käytettävänä palveluina ja henkilökohtaisena palveluna. Työllisyysalue edistää palveluiden järjestämisessä ja tarjoamisessa yhdenvertaisuuden toteutumista sekä naisten ja miesten välistä tasa-arvoa työmarkkinoilla. Työllisyysalue huolehtii palveluita järjestäessään erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistämisestä. Henkilöasiakkaille tarjottavat palvelut ovat yhteishankintakoulutuksia lukuun ottamatta maksuttomia. Työllisyysalue tekee palvelujen toimeenpanossa, suunnittelussa ja kehittämisessä yhteistyötä ELY-keskuksen, KEHA-keskuksen, hyvinvointialueiden, Kelan ja muiden viranomaisten, koulutuksen järjestäjien, työelämän järjestöjen sekä muiden sidosryhmien kanssa. (Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä (2023/380), 4-9 §)

4.1. Siirtyvät TE-palvelut ja niiden tuottaminen työllisyysalueella

Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut Työnvälitys		Valtion tehtäviä
<p>Henkilöasiakkaan palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> Työnhakijan lakisääteinen palveluprosessi (POMA) <ul style="list-style-type: none"> Palvelutarpeen arviointi, työnhakukeskustelut ja työllisyysuunnitelmien laatiminen sekä palveluohjaus. AmmatINVALINTA- ja uraohjaus sekä asiantuntija-arviot. Työ- ja koulutuskokeilu, työvoimakoulutus (ml. kotoutumiskoulutus), omaehtoinen opiskelu, palkkatuki ja työllistämistuki (95 § 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki) Valmennuspalvelut Viranomaispäätökset ja -lausunnot (ml. työttömyysturva) Työllistämisvelvoite Kulukorvaukset Monialaisen tuen yhteistoimintamalli ja nuorten monialaisen tuen yhteispalvelu (Ohjaamon kaltainen) Aktivointisuunnitelma Kotoutumispalvelut Työkykykoordinaattorin palvelut Muutosturvapalvelut Eures-palvelu työnhakijoille 	<p>Alkavan yrityksen palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> Starttiraha Valmennus- ja koulutuspalvelut <p>Työnantaja- ja yrityspalvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> Työnantaja- ja yrityskäynnit Työpaikkailmoitukset (ml. EURES ja kolmansien maiden työnhaku) Kv-rekrytoinnin palvelut ja tuki ml. Eures Ehdokashaku, esittely ja ehdokasasettelu Työtarjoukset Rekrytointitilaisuudet ja kampanjat Yhteishankintakoulutukset Palkkatuki ja työllistämistuki Työkokeilu (sopimukset) Työolosuhteiden järjestelytuki Vuorotteluvapaa Muutosturvapalvelut Viranomaispäätökset <p>Muut mahdolliset toimintamallit</p> <ul style="list-style-type: none"> Työkykykoordinaattorit 	<ul style="list-style-type: none"> äkilliset rakennemuutokset KV-rekrytoinnin (Work In Finland) ja Euresin ylläpitämiset ja valtakunnalliset tehtävät Työlupatehtävät TE-digi Oikeudellisen tuen palvelut Työttömyysturvatehtävät (vaativat asiantuntijalausunnot) ja valtakunnallinen työttömyysturvaneuvonta Palkkaturvatehtävät TE-Asiakaspalvelukeskus Nuorten hyvinvoinnin ja elämänhallinnan valmennus Monialaisen palveluiden kehittämisen tuen tarjoaminen Toimivien pk-yritysten kehittämispalvelut ja Business Finland -palvelut Kotoutumisen edistämisen valtakunnallinen osaamisen ja palveluiden kehittämisen ja yhteensovittamisen tuki Kotoutumisen valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut ("Kotodigi")
<p>Johtaminen ja kehittäminen Hallinto- ja tukipalvelut Digitaaliset palvelut</p> <p>KOTO24 -uudistuksen erityistehtävät, mm. Kunnan kotoutumisohjelman järjestäminen Työvoiman ulkopuolella olevien kotoutumisen vahvistaminen Monialainen yhteistyö</p>		 <p>Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet</p>

Kuvio 13, Työnjako kuntien ja valtion välillä, kuva: Kuntaliitto.

Lahden kaupungin tavoitteena on luoda kestävä työllisyyttä. Tähän päästään vaikuttavilla hankinnoilla, tehokkaasti kohdennetuilla palveluilla sekä joustavilla palvelumalleilla. Erilaisilla kumppanuuksilla ja monituottajamallilla pystytään täydentämään palvelujen kokonaisuutta, parantamaan tuottavuutta ja hakemaan synergiaetua molemmille kumppanuuden osapuolille. Tärkeitä kumppaneita jatkossa tulee olemaan paitsi Hyvinvointialue ja oppilaitokset myös yksityisen ja kolmannen sektorin toimijat.

Palvelujen tuottamista koskevat ratkaisut ja se, tuotetaanko niitä ensisijaisesti omana tuotantona, yhteistyössä toisen työllisyysalueen kanssa, ostopalveluna vai kumppanuustyönä on eritelty palvelukohtaisesti liitteessä Palvelujen järjestäminen_Lahden työllisyyspalvelut_exceltaulukko.

Työnvälityksen palveluiden kehittämislinjaukset:

viranomaisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyön kehittäminen

Kolmannen sektorin roolin kirkastaminen palvelujen tuottajaverkostossa

Henkilöasiakaspalvelussa tavoitteena on järjestää Lahden erityispiirteet huomioivaa henkilökohtaista lähipalvelua. Tässä ratkaisussa käytettävissä oleva palveluvalikoima saadaan tehokkaimmalla tavalla kytkettyä henkilöasiakaspalvelun palveluohjaukseen. Etenkin Päijät-Hämeen tehdään tiivistä yhteistyötä ekosysteemin palveluvalikoiman koordinoinnin, työnhakijoille hankittavien palvelujen, yrityksille tarjolla olevien palvelujen sekä maksatustehtävien osalta. Tavoitteena on, että työvoimaviranomaiset näyttäytyvät mahdollisimman selkeänä ja yhdenmukaisena kokonaisuutena tehtäviin liittyvien sidosryhmien näkökulmasta (näitä avattu tarkemmin kohdassa 6. Yhteistyötahot ja muodot). Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että alueen työvoimaviranomaiset pyrkivät ratkaisemaan kohtaanto-ongelmaa työllisyysalueet ylittävän yhteistyön kautta (kts. kohta 7.2. työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon edistäminen).

4.2. Palveluhankinnat

Työllisyysalue hankkii laissa työvoimapalvelujen järjestämisestä (2023/380) määritellyjä työvoima- ja kotoutumiskoulutuksia, valmennuspalveluita, asiantuntija-arviointeja, muutosturvakoulutuksia sekä mahdollisia muita lain tarkoituksen mukaisia ostopalveluita. Hämeen TE-hallinnon nykyisin palveluihin käyttämän määrärahan osuutta on esitelty jo aiemmin osiossa 1.2. Työllisyyspalvelujen taloudelliset resurssit ja kohdentuminen.

Lahden kaupungilla on kuntakokeilun puitteissa syntynyt säännöllinen keskustelu- ja suunnitteluyhteys ELY-keskuksen kanssa nykyisiin ja tuleviin hankintoihin liittyen. ELY-keskuksen kanssa kokoonnutaan sekä koko Hämeen-TE-toimiston alla toimivien kuntakokeilujen hankintojen ja palvelujen seurannan osalta, kuin myös pelkästään ELY-keskuksen ja Lahden seudun kuntakokeilun osalta Päijät-Hämettä koskevien erityistoiveiden ja käytäntöjen osalta. Siirtävistä hankinnoista on käyty alustavia keskusteluja ja niiden osalta tullaan tekemään tiivistä yhteistyötä ELY-keskuksen kanssa. Niin palvelu- kuin koulutushankinnoissa tullaan tekemään yhteistyö maakuntatasoisesti sekä valmisteluvaiheessa että tulevaisuudessa.

Olennainen osa hankkimista on jatkuvan markkinavuoropuhelun käyminen palveluntuottajien kanssa. Tätä vuoropuhelua tullaan käymään vähintään tiiviissä yhteistyössä Päijät-Hämeen toisen työllisyysalueen kanssa, mutta tarpeen ja tilanteen mukaan myös muiden työllisyysalueiden kanssa. Jatkuvalla markkinavuoropuhelulla taataan alueellinen palvelujen saatavuus ja kustannustehokkuus sekä saadaan yhteistyö kumppaneiden kanssa sujumaan entistä paremmin ja tuloksekkaammin.

4.2.1. Lahden kaupungin hankintaohjelma ja hankintojen lähtökohdat

Lahden kaupunki on päivittänyt omaa hankintaohjelmaansa toukokuussa 2023. Lahden kaupungin hankintaohjelma tähtää siihen, että hankinnoissa tunnistetaan yhteiskuntavastuuseen liittyvät tekijät sekä otetaan ne huomioon parhaalla mahdollisella tavalla hankintoja suunniteltaessa ja toteutettaessa. Ohjelman avulla vahvistetaan kaupungin hankintojen ja investointihankkeiden strategiasta lähtevää tavoitteen asettelua (työllistäminen, tuottavuus, kilpailukyky ja elinkeinotavoitteet, ympäristötavoitteet) ja tuetaan niiden toteutusta. Hankintaohjelmassa on tunnistettu, että hankinnat ovat osa kaupungin elinkeinopolitiikkaa ja kaupunki luo omilla hankinnoillaan edellytyksiä elinkeinotoiminnalle ja yrittäjyydelle ja sen tulee ottaa huomioon myös uusia toimijoita markkinoilla. Hankintojen suunnittelussa ja toteutuksessa kaupungin tulee viestiä markkinoille tarpeista ja vastaavasti antaa markkinoille mahdollisuus tarjota uusia, entistä parempia vaihtoehtoja.

Kaupunki toteuttaa hankintansa vastuullisesti ottaen huomioon sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristövastuun. Sosiaaliseen vastuuseen kuuluu mm. ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien noudattaminen ja niiden toteutumisen edistäminen ja valvominen toimitusketjun eri vaiheissa. Hiilineutraalius tavoitteen kannalta olennaiset hankintakategoriat on tunnistettu mm. Hankintapulssi työkalun avulla. Työllistämisehdon käyttö selvitetään kaikissa työvoimavaltaisissa yli EU-kynnysarvon hankinnoissa.

Hämeen ELY-keskus on ollut mukana toteuttamassa valtakunnallista Vastuulliset ja kestävät TE-palveluhankinnat käsikirjaa 3/2023 osana hankinta-asiantuntijoiden osaamisen kehittämistä. Käsikirjassa on Lahden kaupungin hankintaohjelman kanssa yhtäläisiä lähtökohtia sille, miten vastuullisia hankintoja noudatetaan. Käsikirja avaa vielä tarkemmin hankintoja TE-palvelujen näkökulmasta ja sitä, mitä vastuullisuus ja kestävyys on osana TE-palvelujen hankkimista:

- Sosiaalisten ja taloudellisten kestävyystavoitteiden huomiointi on sisäänrakennettuna hankkimiimme TE-palveluihin, sillä hankintojemme tavoitteena on myönteiset sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset.
- Kunkin hankinnan kohdalla on syytä miettiä erikseen, miten kyseisessä hankinnassa voitaisiin huomioida kestävyystavoitteet.
- Hankinnan suunnitteluvaiheessa voi olla lisäksi tarpeen käydä markkinavuoropuhelua palveluntuottajille ja palvelulle asetettavista vaatimuksista.
- Palveluntuottajalle ja palvelulle asetettavat vastuullisuusvaatimukset tulisi suhteuttaa hankinnan kohteeseen.

- TE-palveluhankintojen vaikutus on erityisesti myönteistä ja kohdentuu sosiaalisiin ja taloudellisiin tekijöihin, joten painopisteidemme tulisi olla näiden vahvistamisessa edelleen.

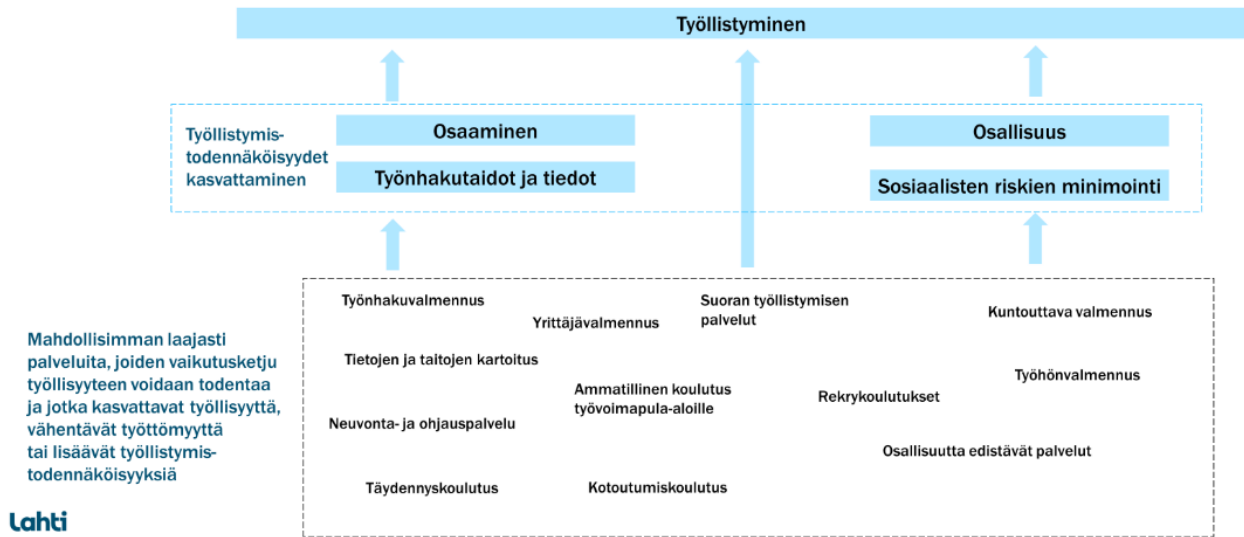
4.2.2. Päijät-Hämeen dynaaminen hankintarengas keinona uudistaa palvelumarkkinoita

Tulevaisuudessa palvelujen vaikuttavuus tulee olemaan kunnille yhä merkittävämpää, koska työnhakijoiden siirtyminen työllistymistä edistäviin palveluihin ei tuo kunnalle enää työmarkkinatuen kuntaosuuden säästöjä. Palvelujen tulee pystyä viemään asiakkaan tilannetta aktiivisesti eteenpäin kohti seuraavaa askelmaa polulla – mieluiten kohti työtä tai koulutusta. Osana TE-uudistukseen valmistautumista Lahti on perustamassa hankintarengaan, johon Päijät-Hämeen muut kunnat ovat ilmoittautuneet mukaan. Hankintarengaan on tarkoitus käynnistyä loppuvuoden 2023 aikana. Pääperiaatteena on kasvattaa hankintojen tulosperusteisuutta ja luoda dynaaminen palveluntuottajarekisteri, jolle kohdennetaan tulosperusteisia minikilpailutuksia. Tavoitteena on saada joustavia ja kohdennettuja palveluja myös nopeasti ilmeneviin tarpeisiin sekä rakentaa kumppanuuksia paikallisten ja kansallisesti toimivien palveluntuottajien ja Lahden työllisyyspalveluiden välille. Kokonaisuuteen otetaan mukaan kaikki sellaiset hankinnat, jotka kasvattavat työllisyyttä, vähentävät työttömyyttä tai lisäävät työllistymistodennäköisyyksiä ja ovat taloudellisesti mallinnettavissa.

Palveluntuottajarekisteriin on tulossa vähintään kolme luokkaa:

- 1) Suora työllistyminen
- 2) Osaamisen, tiedon ja taidon kasvaminen
- 3) Osallisuuden kasvu ja sosiaalisten riskien minimimoinen

Tavoite: Tähdätään laajaan tulosperusteisten hankintojen kokonaisuuteen

Kuvio 14, Tulosperusteisten hankintojen kokonaisuus.

Rekisteriä on tarkoitus testata Lahden osalta kuntakokeilun puitteissa loppuvuodesta 2023 tai alkuvuodesta 2024. Renkaan avulla voidaan myös käynnistää palveluhankintoja ketterästi loppuvuodesta 2024.

4.2.3. Ylialueelliset ja valtakunnalliset hankinnat

Kuntaliiton tietojen mukaan ylialueellisia/valtakunnallisia hankintasopimuksia on tehty ELY-keskuksissa v. 2019 - 2023 yhteensä 190 ja palveluja on toteuttanut 89 eri palveluntuottajaa. Suurimmat määrät ylialueellisia/valtakunnallisia hankintoja on tehty työvoimakoulutuksiin ja yhteishankintakoulutuksiin. Hämeessä oli vuonna 2022 yhteensä 67 hankintasopimusta ja 23 palveluntuottajaa. Hankintojen euromääräinen arvo vuonna 2022 oli n. 3,34 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 toteutuneissa palveluhankintakuluissa Päijät-Hämeen osuus koko Hämeen kuluista oli n. 57,3 prosenttia ja Lahden kaupungin osuus n. 41,3 prosenttia.

Ylialueellisilla ja valtakunnallisilla hankinnoilla voidaan mahdollistaa sellaisilla alueilla palveluja, joita ei olisi mahdollista saada toteutettua vain yhdellä alueella. Ylialueelliset palvelut voivat olla merkityksellisiä myös yritysten näkökulmasta; monella yrityksellä on toimipisteitä useammalla paikkakunnalla eri puolilla Suomea ja tällöin myös yrityksen mahdollisten tulevien työntekijöiden

koulutustarve voi olla yliaalueellista. Yliaalueellisilla/valtakunnallisilla hankinnoilla saadaan eri alueille mukaan myös sellaisia palveluntuottajia, jotka eivät välttämättä muuten olisi kiinnostuneita tekemään tarjouksia yksittäisille alueille ja paikkakunnille. Tämä lisää hankintojen näkökulmasta palveluiden aitoa kilpailua.

Yliaalueellisten ja valtakunnallisten hankintojen tarve ja merkitys on tunnistettu myös Lahden kaupungissa osana TE-palvelujen tuottamista tulevaisuudessa. Valtakunnalliset rakenteet ja koordinaatiomallit ovat kuitenkin olennaisen tärkeitä olla olemassa ja sovittuna, jotta yliaalueellisia hankintoja voidaan toteuttaa tehokkaasti. Valmistelun tässä vaiheessa valtakunnalliset rakenteet eivät vielä ole selvinneet, mutta mm. Kuntaliitto selvittää asiaa parhaillaan. Lahden kaupungin näkökulmasta on olennaista yhdessä Päijät-Hämeen toisen työllisyysalueen kanssa seurata, miten hankintojen ja koulutusten osalta valtakunnallisesti sovitaan ja olla osa syntyvää uutta valtakunnallista rakennetta.

Palveluhankintojen kehittämissinjaukset:

Huom! Kotoutumiseen liittyvien hankintojen erityispiirteet (pienet kieliryhmät, omankielinen yhteiskuntaorientaatio ja kotoutumiskoulutukset)
mahdolliset maakuntarajat ylittävät hankinnat ja valtakunnallinen koordinaatio

4.3. Kohderyhmien huomioiminen palvelujen tuottamisessa

Työvoimaviranomaista edellytetään huomioimaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat kohderyhmät, kuten nuoret, maahanmuuttajat ja kotoutujat sekä pitkäaikaistyöttömät. Näiden kohderyhmien huomioimista palvelujen järjestämisessä ja suunnittelussa on kuvattu alla.

Nuoret: Lahden kaupungille on myönnetty alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen AKKE-rahoituksen hankerahaa, jonka avulla on tarkoitus selvittää nuorten monialaisen palvelun tuottamista Lahden kaupungissa tulevaisuudessa. Selvitystyön tarkoitus on kartoittaa nykytilaa ja nykyisiä toimijoita, mahdollisia päällekkäisiä palveluja, palvelukapeikkoja tai puuttuvia palveluja sekä antaa suositus palvelujen järjestämisestä tulevaisuudessa.

Hanke on käynnistynyt syyskuussa 2023 ja tarkoitus on, että kilpailutus selvityksen tekemisestä käynnistyy mahdollisimman pian. Tällä hetkellä Lahden kaupungilla toimii työllisyyden kuntakoikeilun

nuorten tiimi, Ohjaamo sekä nuorisopalvelujen alaiset Nuorten tukipalvelut, jossa on sekä pajatoimintaa nuorille, starttivalmennusta kuin myös etsivää nuoristyötä ja nuorten psykososiaalista tukea. Tavoitteena on, että hankkeen avulla saadaan selkeä kuva siitä, miten niin nuorten palvelut yleensä kuin monialainen nuorten palvelu tullaan järjestämään Lahden kaupungilla tulevaisuudessa niin. Suuressa roolissa nuorten palvelujen osalta ovat erilaiset jalkautuvat ja matalan kynnyksen palvelut, ennaltaehkäisevät palvelut ja monialainen palvelu, kuten Ohjaamo.

Nuorille työnhakijoille hankitaan kohderyhmän erityisiin palvelutarpeisiin vastaavaa ostopalvelua tukemaan Lahden työllisyyspalvelujen ja muiden yhteistyötahojen palvelutuotantoa. Nuorten työnhakijoiden palveluprosessi rakentuu em. toimijoiden yhteistyönä asiakkaan henkilökohtaisen palvelutarpeen mukaan.

Maahanmuuttajat ja kotoutujat: Päijät-Hämeen vieraskielinen ja kotoutuja väestö on keskittynyt pääosin alueen kasvukeskukseen Lahteen. Maakunnassa on laadittu Päijät-Hämeen Maahanmuutto-ohjelma 2021-2025 (https://paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2021/02/Maahanmuutto-ohjelma2021-2025_liitteinen_final.pdf) joka toimii tällä hetkellä sekä kotouttamisohjelmana että myös jaettuna näkemyksenä sille, millä keinoin maahanmuuttotyö tukee alueen kasvua ja kehittämistä, sekä miten kotoutumista alueelle vahvistetaan. Maahanmuutto-ohjelma tullaan tarkastelemaan uudestaan ja päivittämään TE24 ja KOTO24 valmistelujen edetessä.

Työvoimaviranomaisen ja kunnan mahdollisen muun viranomaisen järjestämät alkuvaiheen kotoutumispalvelut muodostavat jatkossa kunnan kotoutumisohjelman, johon sisältyy vähintään osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelma, monikielinen yhteiskuntaorientaatio, suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä edistäviä opintoja, ohjausta ja neuvontaa sekä kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättöttestaus. Lähtökohtana on, että työvoimaviranomainen vastaa jatkossakin työnhakija-asiakkaiden kotoutumisen edistämisestä. Kunnan kotoutumisohjelmaan sisältyvien palveluiden järjestämisessä on keskeistä huomioida mahdollisimman kattavasti kaikki kotoutumispalveluita tarvitsevat kohderyhmät. Palveluita, kuten monikielistä yhteiskuntaorientaatiota, voidaan myös järjestää yhteisesti sekä työvoimapalveluiden asiakkaina oleville että työvoiman ulkopuolella oleville asiakkaille.

Kunnan kotoutumisohjelman palveluiden lisäksi kotoutumista voidaan edistää yksilöllisten tarpeiden mukaan esim. muilla työvoimapalveluilla, koulutusjärjestelmän ja hyvinvointialueen palveluilla sekä hyödyntäen kolmannen sektorin palveluita ja toimintaa. Myös varhaiskasvatuspalveluiden saatavuus on keskeistä: varhaiskasvatuksella tuetaan paitsi lasten kotoutumista ja kouluvalmiuksien kehittymistä, myös aikuisten mahdollisuuksia osallistua kotoutumista ja työllistymistä edistäviin palveluihin.

Lahden työllisyyden kuntakokeilussa on keskitettyjen kotoutuja-asiakkaiden palvelut tällä hetkellä kaikkien viiden kuntakokeilukunnat osalta Lahteen. Lahdessa on siis kertynyt laajaa kokemusta maahanmuuttaja- ja kotoutuja-asiakkaiden palvelussa, jota käytetään pohjana tulevan työvoimaviranomaisen KV-palvelujen kokonaisuutta suunniteltaessa.

Pitkäaikaistyöttömät ovat usein heikommassa asemassa työnhakijoina kuin juuri työttömäksi jääneet. Mitä pidempään työttömyys on kestänyt, sitä herkemmin työvoimaviranomainen tulee arvioimaan asiakkaan tilannetta ja palvelutarvetta monialaisesti. Vahvalla alkupalvelulla ja aktiivisella työnvälityksellä pyritään ennaltaehkäisemään työttömyyden pitkittyminen mahdollisimman tehokkaasti. Lisäksi on tärkeää tarjota aktiivisesti erilaisia osaamisen täydentämisen ja kehittämisen ratkaisuja asiakkaalle, jotta työttömyys ei pääsisi pitkittymään.

Pitkäaikaistyöttömien, kuten myös kotoutujien, joukossa korostuu myös monesti heikot digitaidot. Tätä tullaan huomioimaan tarjoamalla matalan kynnyksen päivystysluonteista apua asioinnin hoitamiseen ja digijapuun työnhakuun liittyen. Asiakkaiden palvelussa tullaan huomioimaan moniakanavaisuus ja se, että digipalvelut eivät ole kaikille arkipäivää. Asiakkaita tullaan myös kannustamaan digiasioinnin haltuunotossa ja digiasiointiin totuttelussa, koska se on myös työnhaussa arkipäivää.

Monialaisen tuen yhteistoimintamalli ja nuorten monialaisen tuen yhteispalvelu: Monialaisten palvelujen pohjana on Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä (381/2023). *Monialaisen tuen yhteistoimintamalli* rakentuu vahvaan yhteistyöhön erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa ja painopisteenä on työkyvyn selvittelyn ja työllistymisen tuki. Palvelu tuotetaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja Kelan kanssa. Yhteistoimintamalli hyödyntää laajasti alueen erilaisia

palveluja ja tukitoimia työkyvyn selvittämisen ja työllistymisen tuen edistämiseksi (kuten työllisyyspalvelujen TOTTA-hanke).

Nuorten yhteispalvelu rakentuu sujuvaan ja vahvaan verkostoyhteistyöhön. Lahden työllisyyspalvelut järjestää toimintaedellytykset nuorten työllistymistä edistävälle monialaiselle yhteispalvelulle. Toiminnan suunnitteluun liittyy olennaisesti edellä mainittu AKKE-hankerahoituksella käynnistettävä selvitys nuorten palvelujen järjestämisestä Lahdessa. Pohjana nuorten yhteispalvelun järjestämiselle toimii nykyinen Lahden Ohjaamon toimijaverkosto. Nuorten yhteispalvelu tarjoaa matalan kynnyksen ohjausta, neuvontaa ja tukea muun muassa koulutukseen hakuun, elämäntalouteen, urasuunnitteluun ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa asiakkaan tarpeen mukaan.

Osana monialaisten palvelujen kehittämistä lakiuudistusten viitekehyksessä Lahden työllisyyspalvelut toteuttaa vuosina 2023-2026 ESR-rahoitteisen TOTTA-hankkeen, jossa työnhakija-asiakkaan jäljellä oleva työkyky nousee keskiöön. Hankkeen toimenpiteillä edistetään työllisyyskehittämisen mahdollisuuksia tunnistaa aiempaa paremmin kaikkein heikoimmassa asemassa olevien yli 30-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien ml. maahanmuuttajataustaisen työnhakijaryhmän jäljellä olevaa työkykyä sekä työelämäosallisuuden mahdollisuuksia. Tavoitteenamme on rakentaa ja pilotoida ennakoiva työkyvyn selvittelyn malli kunnalliseen työllisyyskehittämiseen ja vahvistaa työkykyasioiden parissa tehtävää hyvinvointialueyhteistyötä. Tahtotilana on juurruttaa hankkeen tuloksista pysyvä toimintamalli työllisyysalueen monialaisiin palveluihin.

5. Toimipisteiden määrä ja sijoittuminen

Ilmoitus liittyen tilojen käyttöön v.2025:

Tässä dokumentissa on pyydetty ilmoittamaan ja vahvistamaan työvoimaviranomaisen tilojen osalta, tullaanko käyttämään valtion Senaatti-kiinteistön tiloja.

Lahden kaupunki ei tule käyttämään nykyisen Hämeen TE-toimiston Senaatti-kiinteistön tiloja.

Lahden kaupungin työllisyyspalvelut toimivat useassa toimipisteessä Lahden keskustan tuntumassa hyvien kulkuyhteyksien päässä. Tuleva toimintamalli suunnitellaan niin, että asiakkaat voivat asioida joustavasti monikanavaisesti niin puhelimitse, henkilökohtaisesti aikavarauksella, ilman aikavarausta

neuvonta- tai piipahduspisteessä sekä erilaisia sähköisiä kanavia pitkin kuten etätapaamisena tai chat-palveluna.

Matalan kynnyksen toiminnot on sijoitettu koko kaupungin yhteiselle Palvelutorille (Aleksanterinkatu 18), jossa toimii kaikille työnhakijoille avoinna olevat päivystysluontoiset tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut, tapahtumat sekä matalan kynnyksen toimintaa (esim. infoja, CV-klinikoita yms.), jotka toimivat sekä velvoittavina että vapaaehtoisina. Työllisyyspalvelujen lisäksi Palvelutorilla toimii mm. yleisen kuntaneuvonnan Lahti-piste, asumisneuvonta, nuorten matalan kynnyksen monialainen palvelupiste (nykyisin Ohjaamo), maahanmuuttajien matalan kynnyksen neuvonta sekä monia muita kaupungin toimijoita. Palvelutoriympäristössä asiakas voi saada synergiaetuja ja asioida useassa palvelupisteessä samalla käynnillä. Aikavarauksella tapahtuva asiointi oman työntekijän kanssa tapahtuu yhden korttelin päässä palvelutorilta olevassa kiinteistössä, Aleksanterinkatu 24B:ssä.

Tiloissa on huomioitu henkilökohtaisen asiakaspalvelun turvallisuusnäkökohdat (kuten vartijan läsnäolo tai läheisyys, hälytyspainikkeet ja hätäpoistumistiet).

6. Yhteistyötahot ja muodot

Lähtökohtana työvoimaviranomaisen yhteistyölle on laki työvoimapalvelujen järjestämisestä (23.3.2023/380, 1 luku 9 §: Yhteistyövelvollisuus):

Työvoimaviranomaisten tulee tehdä julkisten työvoimapalvelujen toimeenpanossa, suunnittelussa ja kehittämisessä yhteistyötä keskenään sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen (kehittämis- ja hallintokeskus), hyvinvointialueiden, Kansaneläkelaitoksen ja muiden viranomaisten, koulutuksen järjestäjien, työelämän järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa.

Työvoimapalveluiden vastuuviranomaisia valtakunnallisesti kuntien lisäksi ovat:

- **Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM):** Vastuu työvoimapalveluiden järjestämisen ohjaus valtakunnan tasolla.
- **KEHA-keskus:** hoitaa työvoimapalveluiden kansallisen tason palvelu- ja yleishallintotehtäviä sekä tarjoaa työvoimaviranomaisille eräitä keskitettyjä tukipalveluita.

- **TE-palveluiden valtakunnallinen asiakaspalvelukeskus:** tuottaa keskitetysti työvoimapalveluiden kansallisen tason tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Yhteistyö vastuuviranomaisten kanssa järjestyy luontevasti valmistelun edetessä valtakunnallisten yhteistyöverkostojen ja valmistelukanavien myötä, joissa myös Kuntaliitolla on tärkeä rooli. Lahden kaupunki toivoo yhteistyön vastuuviranomaisten kanssa järjestyvän luontevaksi ja selkeäksi yhteiskehittämisen kokonaisuudeksi.

Muut sidosryhmät ja viranomaisyhteistyö:

- **Hämeen ELY-keskus:** TE-uudistuksen valmisteluvaiheessa ELY-keskuksilla on työllisydenhoitoon ja kotoutumisen edistämiseen liittyviä alueellisia tehtäviä esim. TE-palvelujen hankintatehtäviä, yhteistyön koordinoititehtäviä sekä äkillisiin rakennemuutoksiin liittyviä koordinoititehtäviä. ELY-keskuksen kanssa järjestetään valmisteluvaiheessa säännöllisiä yhteistyö- ja seurantakeskusteluja sekä yhteensovitetään palveluja mm. Hämeen yrityspalvelujen osalta.

Hallitusohjelman myötä tullaan käynnistämään valtion aluehallinnon uudistus, jossa ELY-keskusten puitteissa järjestettyjä hallinnon osio tullaan kokoamaan nykyistä vahvemmille alueille Elinvoimakeskuksiin. Uudistamisessa tullaan huomioimaan TE-uudistus, joten tulevien Elinvoimakeskusten ja Lahden kaupungin työvoimaviranomaisen yhteistyö ja tekemisen rajapinnat tulevat hahmottumaan valtion aluehallinnon uudistuksen edetessä ja yksityiskohtien tarkentuessa.

- **Muut työvoimaviranomaiset:** Lahden kaupunki voi siirtää sopimukseen perustuen tehtäviä toiselle työvoimaviranomaiselle. Tällaisia tehtäviä voivat olla esimerkiksi tukipalvelutehtävät, kuten joidenkin palveluiden hankintojen suunnittelussa ja toteutuksessa tehtävä yhteistyö, jotkut erityisosaamista vaativat tehtävät tai esimerkiksi digitaaliset ratkaisut. Tehtäviä siirretään muille työvoimaviranomaisille osana palveluiden tuottamisratkaisuja ja niillä tavoitellaan palveluiden parantamista, yhdenvertaisuutta tai kustannustehokkuutta. Lahden kaupunki voi myös itse tarjota keskitettyjä palveluita muille työvoimaviranomaisille, kuten kotoutumispalveluja Päijät-Hämeen työllisyysalueelle.

Ensisijaisesti yhteistyösuuntana on Päijät-Hämeen työllisyysalue sekä muut ympäröivien maakuntien työllisyysalueet kuten esim. Uudenmaan, Keski-Suomen, Etelä-Savon ja Kanta-

Hämeen työllisyysalueet. Näiden ympäröivien työllisyysalueiden kanssa pyritään säännölliseen vuorovaikutukseen ja yhteisten synergioiden löytämiseen toiminnan tehostamiseksi ja vaikuttavuuden parantamiseksi. Esimerkkejä tulevasta yhteistyöstä on mm. mahdolliset ylläalueelliset hankinnat, yhteiset rekrytointitapahtumat, yhteistyö muutosturvatilanteissa, yhteistyö kansainvälisten osaajien rekrytoinnissa sekä tiivis yhteistyö työvoiman liikkuvuuden edistämässä, työnvälityksessä ja työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon edistämässä.

- **Päijät-Hämeen hyvinvointialue:** Hyvinvointialueella on keskeinen rooli monialaista palvelua tarvitsevien asiakkaiden palveluohjauksessa sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuuseen kuuluvien työ- ja toimintakykyä tukevien palveluiden tarjoamisessa, kuten työttömien terveystarkastus, kuntouttava työtoiminta ja työkyvyn arviointi.

Hyvinvointialueen kanssa tullaan neuvottelemaan yhteisesti tulevan Päijät-Hämeen työllisyysalueen Päijät-Soten kanssa ja yhteiset koordinaatorakenteet ovat jo olemassa. Päijät-Soten alla kokoontuu yhdyspintaneuvottelukunta, jonka tehtävänä on edistää kuntien ja muiden toimijoiden sekä hyvinvointialueen yhdyspintatyötä alueella. Yhdyspintaneuvottelukunnan kanssa vuoropuhelu TE-uudistuksesta on käynnistetty jo valmisteluvaiheessa. Lisäksi alueella toimii käytännön läheisempi Päijät-Soten, kuntien työllisyyspalvelujen ja kuntakokeilun, ELY-keskuksen ja Päijät-Hämeen liiton sekä 3.sektorin toimijoiden yhteinen Työllisyyden edistämisen yhdyspintaverkosto, jossa TE-uudistuksen eteneminen on ollut säännöllisesti esillä. Tämän verkosto pystyy tuomaan käytännönläheisiä ratkaisuja asiakasprosessin ja toimintamallien sujuvoittamiseen. Vuoropuhelu Yhdyspintaneuvottelukunnan ja Yhdyspintaverkoston kanssa toimii molempiin suuntiin.

Olemassa olevien rakenteiden lisäksi hyvinvointialue tullaan kutsumaan mukaan maakunnan Työllisyyden edistämishjelman kokoamiseen. Myös yksityiskohtaisempaa sopimista tullaan tekemään työllisyysalueiden vahvistamisen jälkeen siitä, miten monialaisen palvelun käytännöt tullaan molempien maakunnan työvoimaviranomaisten sekä Päijät-Soten kanssa sopimaan.

- **KELA:** Kela tekee yhteistyötä työvoimaviranomaisen kanssa erityisesti työllistymistä edistävään monialaiseen tukeen liittyvissä asioissa. Kuntoutuspalvelujen ohella Kela voi tarjota myös etuuksia koskevaa neuvontaa. Kela on mukana monialaisessa asiakkaiden yhteistyössä yhteisissä palvelupisteissä lainsäädännön pohjalta toteuttaen sitä kautta Kelan tehtäviä

yhteisen asiakkaan ympärillä. Kela on osaltaan myös toteuttamassa niitä toimenpiteitä, joilla päästään uudistuksessa kohti uudistuksen tavoitteita eli asiakkaiden työllistymistä ja pääsemistä oikeiden etuuksien ja palvelujen piiriin oikea-aikaisesti. Kela on mukana yhteisissä suunnittelu- ja toimeenpanon toimielimissä ja valmisteluryhmissä aktiivisesti. Kela on vahvasti mukana tiedolla johtamisen kehittämisessä jo nyt ja reaaliaikaisen tiedolla johtamisen yhteistyötä jatketaan koko valmistelun ajan.

- **Työkanava Oy:** Valtion omistama eritystehtäväyhtiö, jonka tarkoituksena on työllistää työttömiä, kaikkein vaikeimmassa asemassa olevia osatyökykyisiä henkilöitä. Näin ollen työvoimaviranomainen ohjaa asiakkaita Työkanavan palvelukseen. Lahden kaupungilla on kuntakokeilussa ollut oma koordinaatiohenkilö, joka on perehtynyt yhteistyöhön Työkanava Oy:n kanssa. Toimintamalli on toiminut hyvin ja vastaavanlaista koordinaatorakennetta lähdetään rakentamaan myös vuoteen 2025.
- **Koulutuksenjärjestäjät:** Erilaiset osaamisen kehittämisen palvelut ovat avainasemassa siinä, että yrityksille saadaan heidän tarvitsemaansa osaamista. Työvoimapalveluiden asiakkaita ohjataan aktiivisesti tutkintotavoitteisiin koulutuksiin, työvoimakoulutuksiin sekä omaehtoiseen opiskeluun ja valmennuspalveluihin eri koulutuksenjärjestäjille sekä vapaan sivistystyön oppilaitoksiin. Lisäksi työvoimaviranomainen pystyy kehittämään erilaisia joustavia uraohjauksen ja koulutusneuvonnan palveluja yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Tärkeä tekijä oppilaitosten kanssa tehtävässä yhteistyössä on myös sen varmistaminen, että valmistuvat opiskelijat kiinnittyvät heti työelämään, eivätkä tule työvoimaviranomaisen palveluiden piiriin. Tärkeimmät yhteistyökumppanit Lahden kaupungin työvoimaviranomaiselle tulevat olemaan alueen toisen asteen oppilaitos Salpaus, LAB-ammattikorkeakoulu sekä LUT-yliopisto.

Lahden ja Päijät-Hämeen työllisyysalueet tulevat koordinoimaan yhteistyössä koulutuksen järjestäjien tutkintotavoitteellisten ammatillisten työvoimakoulutusten tarjontaa. Yhteistyöllä turvataan nykyinen Hämeen ELY-keskuksen tekemä verkostotyö koulutuksen järjestäjien kanssa. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa myös muiden työllisyysalueiden kanssa (etenkin nykyisen Hämeen ELY-keskuksen alueella).

Koulutuksenjärjestäjien kanssa tullaan tekemään entistä tiiviimpää ja kiinteämpää yhteistyötä mm. yritysten työvoimatarpeiden ennakoinnissa, työvoimakoulutusten koordinoinnissa sekä

palveluntuottajayhteistyön (sopimusohjauksen) kautta. Koulutuksenjärjestäjät voivat tarjota myös erilaisia kehittämisspalveluita, kuten hankkeita Päijät-Hämeen alueella.

- **Kehitysyhtiö LADEC OY** on Lahden, Hollolan, Asikkalan, Hartolan, Iitin, Orimattilan ja Padasjoen kuntien omistama elinkeinoyhtiö, jonka pääomistaja on Lahden kaupunki (80%). Yhtiön tavoitteena on kehittää Lahden seudusta Suomen yritysystävällisin kestävä kehityksen kasvualusta. LADEC tarjoaa mm. ohjausta ja neuvontaa liiketoimintaa varten, tukea aloittelevalle yrittäjälle, erilaisia tuen ja kehittämisen palveluja yritysten liiketoiminnan kehittämiseen sekä tukea sijoittumispalveluihin. Myös aluekehittämisen näkökulmat ovat vahvasti esillä LADEC:in toiminnassa ja Lahden seudun markkinointi yrityksille.

Lahden kaupunki pystyy omistajaohjauksen kautta suurimpana omistajakuntana keskustelemaan vahvasti LADECin toiminnasta ja sen suuntaamisesta. Niin Lahden kaupunki kuin LADEC ovat tunnistanee tarpeen yhteiseen valmistautumiseen TE-uudistuksen osalta ja yhteisiä neuvotteluja on jo aloitettu. Tavoite on saada työnantajan palvelupolku mahdollisimman yksinkertaiseksi ja suoraviivaiseksi osaavan työvoiman saamiseksi – otti hän sitten yhteyttä ensin LADECiin, Lahden kaupunkiin tai vaikka Hartolan kuntaan. Toimijoiden tulee tuntea toistensa palvelut, jotka eivät ole päällekkäisiä vaan täydentävät toisiaan. LADECin kanssa Lahden kaupungilla on myös yhteinen yritys-CRM, minkä kautta herätteitä palvelutarpeista voidaan antaa LADECin yritysneuvojen ja kuntien virkailijoiden välillä.

- **Migri** eli Maahanmuuttovirasto on tärkeä yhteistyökumppani erityisesti KV- ja koto-palvelujen osalta erilaisissa lupa-asioissa sekä toisaalta laajemmassa maahanmuuttotyön edistämistä tukevissa asioissa.
- **Kuntien muut toimialat:** kunnan omien toimintojen sisältä löytyy paljon yhtymäpintoja, joita voidaan hyödyntää työllistymisen ja elinvoiman edistämisen näkökulmasta. Parhaassa mahdollisessa tapauksessa työllisyyspalvelut ja työllistymisen näkökulma kulkee läpi koko kaupunkiorganisaation. Esimerkiksi toisen asteen kanssa voidaan edistää yrittäjäkasvatusta sekä työmarkkinatietoutta nuorten keskuudessa, liikuntapalveluja voidaan hyödyntää työkyvyn ylläpitämisen ja tukemisen näkökulmasta ja tarjota mm. matalan kynnyksen liikuntaneuvontaa työttömille. Nuorisopalvelujen kanssa Lahden kaupunki tulee teettämään yhteistyössä selvityksen nuorten monialaisen palvelun järjestämisestä Lahdessa, jotta niin nuorisopalvelut kuin työvoimaviranomaisen palvelut täydentävät mahdollisimman hyvin toisiaan. Lahden

kaupunki on kestävä kehityksen edelläkävijänä mukana aktiivisesti edistämässä mm. vihreää siirtymää ja kiertotalouden ratkaisuja. Näiden teemojen upottaminen osaksi työllistymistä tukevia toimia edistää myös pitkällä tähtäimellä kestävä kehityksen ja elinvoiman edistämisen tavoitteita.

Muu yhteistyö:

- **Elinkeinoelämän ja työmarkkinoiden toimijat:** Työvoimaviranomainen tulee tekemään yhteistyötä elinkeinoelämän ja työmarkkinoiden toimijoiden kanssa kuten kauppakamarin, yrittäjäjärjestöjen sekä työnantaja- ja työntekijäjärjestöt. Yrittäjien ja yritysten tarpeiden kuuleminen ja keskinäinen vuoropuhelu työvoimaviranomaisen ja elinkeinoelämän tahojen kanssa tehostaa kohtaanto-ongelman ratkaisemista. Osana tätä vuoropuhelua on myös Lahden seudun Kehitysyhtiö LADEC Oy. LADECin kanssa tullaan hakemaan yhteisiä vuoropuhelun kenttiä, jossa kaikki yrittäjäjärjestöt ja elinkeinoelämän toimijat voivat luontevasti keskustella työvoimaviranomaisen sekä alueen kehitysyhtiön kanssa.
- **Työvoiman kansainvälisen houkuttelun, kansainvälisen työnvälityksen ja kotoutumisen toimijat:** Lahdessa on vahvaa verkostomaista toimintaa kotoutuja ja maahanmuuttaja-asiakkaiden palvelujen osalta ja tätä verkostomaista yhteistyötä hyödynnetään myös TE-uudistuksessa. Alueella toimii paitsi maahanmuuttoasiain toimikunta myös epävirallisempi maahanmuuttajien koulutusryhmä, joka on koonnut alleen kaikki alueen maahanmuuttajien parissa toimivat järjestöt, koulutustoimijat ja sidosryhmät. Koulutusryhmässä on paitsi jaettu tietoa ja lisätty alueen palveluverkoston tuntemusta myös koordinoitu ja yhtenäistetty erilaisia palveluja. Sujuvat yhteydet tulee luoda myös Work in Finland -toimintojen kanssa ja jatkaa laajaa ja verkostotyötä alueella.
- **Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen** tehtävänä on tuottaa, analysoida ja jakaa tutkittua tietoa työelämän koulutustarpeista ja mahdollisuuksista sekä rahoittaa niitä. Toimimme siltana työmarkkinoiden tarpeiden ja työntekijöiden osaamisen välillä. Jotpan osaamisen kehittämisen ratkaisujen tunteminen ja jalkauttaminen alueelle on tärkeää. Työvoimaviranomaisen tulee verkostoitua Jotpan kanssa tukeakseen alueen jatkuvan oppimisen ja osaavan työvoiman saatavuuden edistämistä.

- **Alueella järjestäytyneet kansalaisjärjestöt ja muut 3. sektorin toimijat:** Lahden seudulla toimii aktiivinen kolmannen sektorin toimijoiden kokoama Lahden työllisyysverkosto, joka toimii kolmannen sektorin palveluntuottajien tiedotus ja kehittämisverkostona. Lahden kaupunki on ollut alusta lähtien aktiivinen osallinen verkostossa ja vuoropuhelu toimii molempiin suuntiin. Kolmannen sektorin ajatuksia TE-uudistuksesta ja terveisiä valmisteluorganisaatioille ollaan koottu 14.9. työllisyysverkoston kokouksessa. Syksyn aikana tullaan järjestämään kehittämisworkshop alueen kolmannen sektorin toimijoille yhdessä tulevan Päijät-Hämeen toisen työllisyysalueen kanssa, jotta järjestöjen ääni tulee valmistelussa kuulluksi ja huomioituksi. Järjestöillä on tärkeä rooli asiakkaiden työllistymistä edistävän polun vaikuttavina osatekijöinä ja työvoimaviranomaisen monitoimijakumppaneina.

Yhteistyötahojen ja muotojen kehittämislinjaukset:

Jatkuvan vuoropuhelun varmistaminen eri toimijoiden kanssa
Selkeät yhteistyön rakenteet ja roolit

7. Työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen

7.1. Työperäisen maahanmuuton edistäminen

Kunnilla on TE24- ja KOTO24 -uudistusten myötä kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä. Suurin osa kotoutujista on työnhakijoita, joten kotoutumispalveluiden kokonaisuus on keskeistä huomioida työllisyysalueiden valmistelussa. Kotoutumista edistävät palvelut järjestetään jatkossa osana uutta kunnan kotoutumisohjelmaa sekä muina kunnan palveluina, hyvinvointialueen ja Kelan palveluina sekä järjestöjen, yhdistysten tai yhteisöjen toimintana.

Kunnan on laadittava kotoutumisohjelmasta asiakirja, jossa kuvataan kotoutumisen alkuvaiheen palvelut, palveluiden vastuutahot sekä palveluihin liittyvä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa. Jatkossa kunta työvoimaviranomaisena tekee osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin ja kotoutumissuunnitelman aiempaa laajemmalle kohderyhmälle, erityisesti työvoiman ulkopuolella oleville. Etenkin kotona lapsia hoitavia vanhempia pyritään tavoittamaan aiempaa enemmän ja varhaisemmin.

7.1.1. Lahden toimintoja tukemaan työperäisen maahanmuuton edistämistä

Lahdessa toimi TalentHub-hanke vuosina 2020-2023, jossa tavoitteena oli edistää kansainvälisen työvoiman saatavuutta Lahden alueella. Hanke lisäsi tietoisuutta kansainvälisten osaajien alueelle tuomasta potentiaalista sekä vahvisti työnantajien valmiuksia kansainvälisten osaajien rekrytointiin. Hankkeessa kehitettiin toimintamalli, joka toi yhteen Lahden seudun koulutus- ja työperäisen maahanmuuton, osaamisen kehittämisen, asettumisneuvonnan sekä työnantajille suunnatut kansainvälisen rekrytointin palvelut. TalentHubin alkuun saattamaa työtä ollaan nyt kokoamassa yhteen International House Lahti (IHL) – konseptin alle, josta löytyisi myös matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelut (tällä hetkellä alueellinen integraatiopalvelupiste Alipi, <https://alipi.fi/fi/>). Lahti on varautunut kehittämään IHL konseptia myös maakunnallisena toimintana tukemaan koko maakunnan elinvoiman kehittymistä.

Hämeen ELY-keskuksella on parhaillaan käynnissä KV-rekrytointiin liittyvä kohtaanto- ja työnantajayhteistyön alueellinen kehittämishanke. Hanke tulee luomaan alueellisen toimintamallin yrityspalvelutoimijoille sekä maahanmuuttotoimijoille KV-rekrytointin edistämiseksi. Hanke tulee osaltaan vahvistamaan KV-rekrytointia tekevien tahojen tietoisuutta toisistaan sekä madaltamaan yritysten kynnystä vieraskielisten rekrytointiin. Hanke luo hyvää pohjaa myös International House Lahti konseptin kehittämiseksi sekä toisaalta TE-uudistukseen valmistautumiseen viranomaistyön näkökulmasta.

Lisäksi Lahden kaupunki on jättänyt kevään 2023 ESR + hankehaussa International Work Lahti (New Era Fast Recruiting Services for International Employees in TE24 Reform) hankehakemuksen. International Work Lahti -hanke mahdollistaa maahanmuutto- ja työllisyyspalveluiden yhteiskehittämisen paremmin vastaamaan TE24- ja KOTO24-uudistusten aiheuttamiin muutoksiin sekä edistäisi merkittävästi vieraskielisten työllistymistä Lahden alueen yrityksiin ketterien kokeilujen avulla. Hankkeen tavoitteena on edistää Lahden seudun vieraskielisten mahdollisimman nopeaa työllistymistä ja työnantajien kyvykkyyttä hyödyntää vieraskielisten osaamispotentiaalia. International Work Lahti -hanke vastaa nopeilla rekrytointiratkaisuilla kansainvälistyvän Lahden seudun työllisyyden ja osaavan työvoiman haasteisiin. Palvelun kärki on työmarkkinakuntoisten ja avoimille työmarkkinoille soveltuvien asiakkaiden nopeassa työllistymisessä avoimille työmarkkinoille ns. rekrytointikaistojen kautta niin ennalta ehkäisevästi kuin työttömyyden alkuvaiheessa.

Palvelujen yhteensovittamisessa ja kehittämisessä tullaan huomioimaan myös Work in Finlandin tarjoaman palvelut ja toiminnot. TE-uudistuksen valmistelun edetessä tullaan käymään paikallista keskustelua siitä, miten Work In Finland-toiminnot voidaan mahdollisimman hyvin ja kattavasti ottaa käyttöön ja huomioon myös International House Lahti konseptin palveluvalikoimassa ja tarjonnassa. Seudullisten ja alueellisten kehityshankkeiden lisäksi maahanmuuton edistämiseksi on tärkeää verkostotyö muiden työllisyysalueiden kanssa laajempien työperäistä maahanmuuttoa edistävien toimien, hankkeiden ja tapahtumien aikaansaamiseksi.

Kotouttamisen/Työperäisen maahanmuuton kehittämislinjaukset:

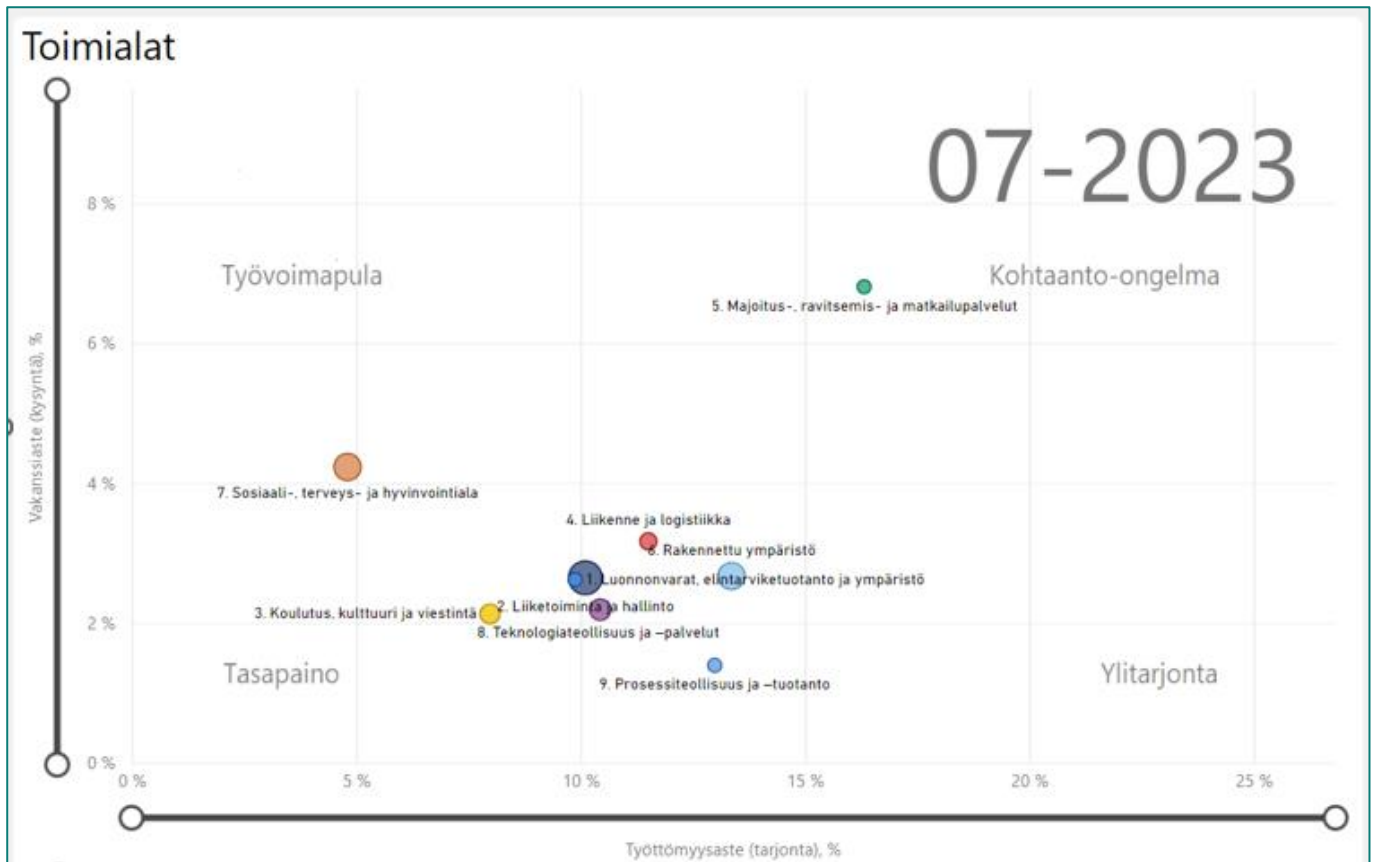
International House Lahti konseptin kehittäminen ja vahvistaminen

International Work Lahti- hankkeen mallin ja maahanmuuttajien nopean työllistymisen vahvistaminen

Ylialueellisen yhteistyön kehittäminen

7.2. Työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon edistäminen

Työmarkkinoiden kohtaanto tarkoittaa työvoiman kysynnän ja tarjonnan yhteensopivuutta. Kohtaantongelmasta puhutaan puolestaan silloin, kun työvoiman kysynnässä ja tarjonnassa on yhteensopivuuden haasteita. Työmarkkinatorille juuri äskettäin julkaistun työvoiman saatavuuden ja kohtaannon työkalulla voidaan pureutua alueellisiin kohtaannon haasteisiin ja työkalu toimiikin hyvänä tukena tuleville työvoimaviranomaisille alueen työmarkkinoiden tilanteen ja kohtaannon analysointiin.

Kuvio 15, Työvoiman saatavuus ja kohtaanto. Lähde: Työmarkkinatori 7/2023.

Erilaisia toimia, joita kohtaannon edistämiseksi voidaan tehdä on mm.

- **Erilaiset koulutukset ja uudelleenkoulutus:** yhteistyö alueen oppilaitosten kanssa erilaisten joustavien koulutusvaihtoehtojen luomisesta tukemaan työnhakijoiden osaamisen kehittämistä ja kohtaantoa.
- **Yhteistyö yritysten kanssa:** Yritysten tarpeiden tunteminen ja ennakointi, jotta tarvittavia osaajia löytyy yrityksen käyttöön.
- **Työvoiman liikkuvuuden edistäminen:** yhteistyö eri työllisyysalueiden välillä ja kannustimet sekä motivointi työn perässä liikkumiseen.
- **Avoin tiedon jakaminen:** Työvoimaviranomaiset ja työllisyysalueet sekä muut sidosryhmät voivat tarjota parempaa tietoa työmarkkinoiden tilanteesta, trendeistä ja tulevaisuuden tarpeista.
- **Työn monet muodot ja osaajat:** Työnhakijoissa on monia, jotka pystyisivät tekemään työtä, mutta eivät kokoaikaisesti. Joustavat työaikatratkaisut, kuten osa-aikatyö, freelance-työ ja etätyö luovat mahdollisuuksia työmarkkinoille. Tärkeää on huomioida myös Täsmä-työkykyiset ja työn räätälöinnin mahdollisuudet siihen, että saadaan osaavia tekijöitä.
- **Yrittäjien kannustaminen ja työn monimuotoisuuden tukeminen:** osa yrittäjistä kaipaava tukea "erilaisten" työntekijöiden, kuten osatyökykyisen tai vieraskielisen palkkaamiseksi.
- **Teknologian hyödyntäminen:** muun muassa työmarkkinatorin tekoälyn hyödyntäminen kohtauttamaan työnhakijaa juuri hänelle sopiviin paikkoihin.

- **Kansainvälinen rekrytointi:** osaavan työvoiman houkuttelu Suomeen.

Kohtaannon edistäminen vaatii laaja-alaista vuoropuhelua ja yhteistyötä eri työllisyysalueiden, koulutuksen tarjoajien, yritysten, henkilöstöpalveluyritysten, elinkeinoyhtiöiden sekä muiden sidosryhmien välillä. Se edellyttää jatkuvaa ennakointia, seurantaa ja sopeutumista niin työvoimaviranomaisilta, yhteistyökumppaneilta kuin myös asiakkailta.

7.3. Työvoiman liikkuvuuden edistäminen

Työvoiman alueellinen liikkuvuus on osa työmarkkinoiden toimivaa dynamiikkaa. Hyvä tilanne työvoiman liikkuvuudessa on sellainen, jossa työnhakijat ovat valmiita ja kykeneviä muuttamaan paikasta toiseen tai vaihtamaan työpaikkaa tarpeen mukaan. Myös työpaikkojen siirtyminen alueelta toiselle on osa työvoiman liikkuvuutta. Tärkeää on tuntea ja tunnistaa oman sekä lähialueiden työmarkkinat ja niiden toimivuus. Erilaisten ennakointia helpottavien tilastojen ja tietojen kokoaminen ja tiedon jakaminen eri tahojen kesken vahvistaa alueen työmarkkinatietoutta. Yritysten tarpeiden tunteminen ja erilaiset joustavat koulutusratkaisut auttavat saamaan työvoimaa sinne, mihin sitä tarvitaan. Säännöllisten yhteistyömallien luominen eri työllisyysalueiden kesken erilaisista rekrytointitapahtumista tai tilaisuuksista edesauttaa myös työvoiman liikkuvuutta.

Työvoiman liikkuvuus on ilmiönä toisaalta hyvin henkilökohtainen, kun työnhakija päättää mistä hän hakee töitä. Ja toisaalta hyvin globaali, kun sopivaa työvoimaa etsitään toiselta puolelta maapalloa. Ilmiöön vaikuttamisen keinot ovat näin ollen myös moninaisia. Toisaalta kyse on kohtaamisista asiakkaiden kanssa ja motivointia työnhakuun oman alueen ulkopuolelta. Toisaalta kyse voi olla poliittisista päätöksistä mm. erilaisten valtakunnallisten tukien tai kannustimien muodossa.

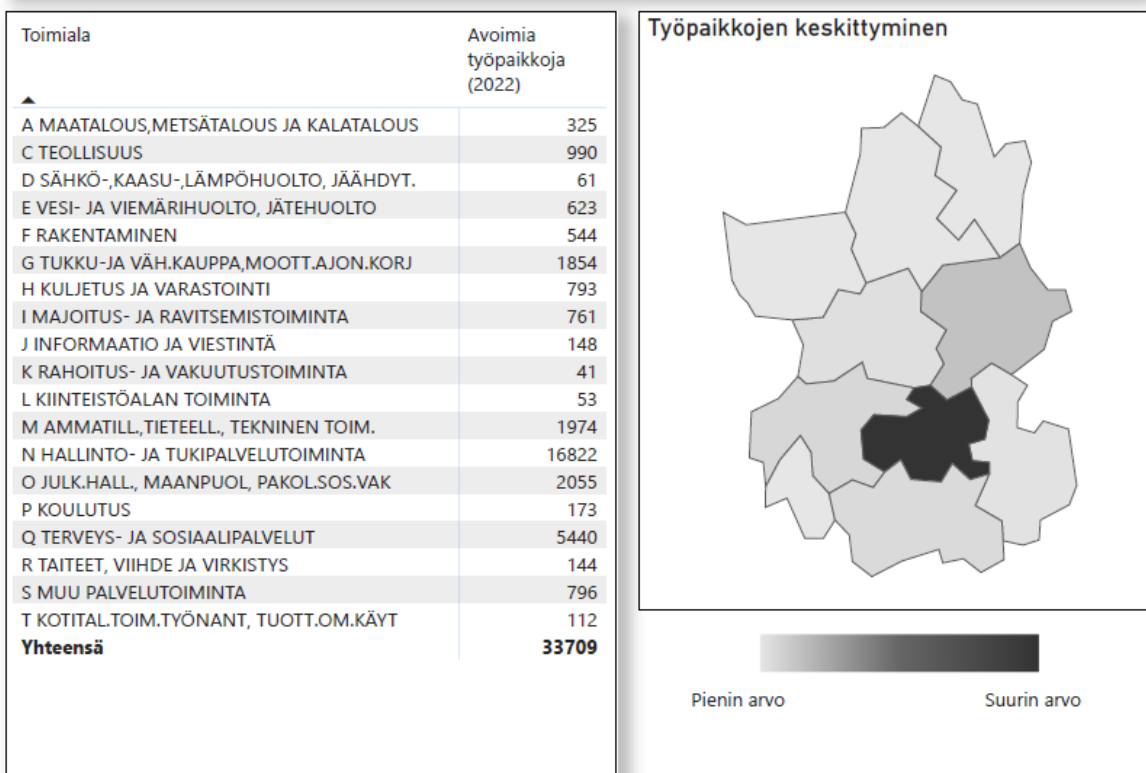
Erilaisia keinoja tukea ja edistää työvoiman liikkuvuutta:

- **Työnhakijoiden tiedon lisääminen:** Tarjotaan työnhakijoille tietoa työmahdollisuuksista eri alueilla ja toimialoilla. Kannustetaan työnhakijoita aktiivisesti hakemaan paikkoja myös kauempaa. Lisätään myös tietoa erilaisista koulutuksista ja osaamisen kehittämisen vaihtoehdoista, joilla voi saada työn läheltä tai kauempaa.
- **Koulutus, uudelleenkoulutus ja jatkuva oppiminen:** Huolehditaan niin työnhakijoiden kuin myös työssä olevan henkilöstön osaamisesta. Tarjotaan työnhakijoille erilaisia täydennyskoulutuksia ja mahdollisuuksia räätälöidä osaamista työnantajien tarpeisiin. Samaan aikaan kannustetaan myös työssä olevia jatkuvasti kehittämään omaa osaamistaan hankkimaan uusia taitoja, jotka ovat kysytyjä eri alueilla tai toimialoilla.
- **Maantieteellisten esteiden vähentäminen:** Poistetaan mahdollisuuksien mukaan esteitä, jotka vaikeuttavat työntekijöiden siirtymistä, sinne, missä on töitä. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi

julkisen liikenteen verkoston kehittämistä, jotta työntekijät pääsevät liikkumaan helpommin työn luokse.

- **Joustavat työmarkkinaratkaisut ja osaamisen räätälöinti:** Kannustetaan niin työnantajia kuin työnhakijoita myös joustaviin työaikatarkaisuihin, kuten osa-aikatyöhön, etätyöhön ja vuokratyöhön, jotta työntekijöillä on enemmän vaihtoehtoja. Lisäksi huomioidaan osaajien ja osaamisen räätälöinnin mahdollisuudet työn luomiseksi mm. osatyökykyisille tai nuorille ensimmäiseksi työksi.
- **Kansainvälinen rekrytointi:** Jos tietyillä aloilla ja alueilla on jatkuva työvoimapula voi yksi ratkaisu olla kansainvälinen rekrytointi ja työntekijöiden houkuttelemisen ulkomailta.
- **Yritysten tukeminen:** Tuetaan yrityksiä, jotka harkitsevat toimipaikan siirtämistä alueille, joilla on työvoimapulaa. Tämä voi sisältää investointitukia tai muita kannustimia. Autetaan yrityksiä tunnistamaan omia osaaja tarpeita ja miettimään erilaisia ratkaisuja osaajatarpeiden täyttämiseksi yhdessä muiden työllisyysalueiden kanssa.

Työvoiman liikkuvuuden edistäminen vaatii laajaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Tärkeää on tunnistaa paikalliset ja alueelliset työvoiman tarpeet sekä tarjota kannustimia ja tukitoimia, jotka auttavat työntekijöitä ja yrityksiä reagoimaan näihin tarpeisiin. Kokonaisvaltainen lähestymistapa työvoiman liikkuvuuden parantamiseen voi auttaa luomaan joustavammat ja tehokkaammat työmarkkinat.

Kuvio 16, Avoimien työpaikkojen keskittyminen Päijät-Hämeessä. Lähde: TEM / Työnvälitystilasto.

8. Varautuminen rakennemuutostilanteisiin

Rakennemuutostilanteisiin varautumista tullaan tekemään ylläalueellisena yhteistyönä, jossa tullaan määrittämään jatkovalmistelussa yhteiset palveluprosessit rakennemuutostilanteisiin viereisten työllisyysalueiden kanssa. Rakennemuutostilanteisiin voi liittyä myös tarve järjestellä työvoimaviranomaisen työtä uudelleen tai tarve lisäresursseille. Toimintamallien tulee siis sisältää mahdollisuus sisäisiin järjestelyihin ja lisätalousarvioihin tilanteissa, joissa palvelutarpeet kasvavat merkittävästi. Osin uudistus lisää kuntien suhdanneriskejä, koska työllisyyspalveluiden kysyntä vaihtelee taloudellisen suhdanteen mukaan. Siten Lahdella tulee olla valmius muutoksiin toiminnassa ja lisätalousarviolle jo ennen kuin valtiolta mahdollisesti saatava tuki varmistuu. Muutosturvatilanteissa tullaan hyödyntämään myös hankerahoitusta, kuten ESR- ja EGR-rahoitusta.

Päijät-Hämeen aluetta kohtasi äkillinen rakennemuutos tilanne vuoden 2020 lopulla, kun kolme yritystä ilmoitti noin 400 hengen irtisanomisesta. Tilanne oli alueella poikkeuksellinen ja pian ymmärrettiin myös, että tilanteen eteen tehtävät toimenpiteet oli oltava poikkeuksellisia. Tämän epämieluisan kokemuksen tuloksena Päijät-Hämeen alueelle syntyi vankkaa osaamista muutosturvatilanteisiin, joiden pohjalta Hämeen TE-toimiston nykyinen muutosturvatilanteiden toimintamalli on saanut syntynsä. Toimintatavan ytimessä on moniammatillinen ja monenlaisista osaajista koottu muutosturvanyrkki, joka keskittyi auttamaan muutosturvatilanteeseen joutuneet asiakkaat mahdollisimman pian uuteen työhön. Ylläalueellisella yhteistyöllä Päijät-Hämeen työllisyysalueen ja muiden Hämeen nykyisen TE-toimiston alueelle perustettavien työllisyysalueiden kanssa varmistetaan mallin siirtyminen osaksi tulevien työvoimaviranomaisten toimintaa.

Toimintamalli koettiin niin hyväksi, että siitä haluttiin tehdä pysyvä. Käynnissä ollut ESR-rahoitteinen Yhteistyöllä muutosturvaa-hanke kokosi Muutostilanteita luotsaamassa -oppaaseen ([linkki](#)) myös Hämeen alueella hyväksi havaitut toimintatavat ja mallit osaksi valtakunnallisen muutosturvan kehittämishanketta. Hämeen muutosturvan malli sekä Muutostilanteita luotsaamassa -opas toimivat lähtökohtina myös Lahden kaupungin muutosturvan mallille. Mallia tullaan jatkokehittämään työllisyysalueen valmistelun edetessä ennen kaikkea moniammatillisena ja ylläalueellisena toimintana. Muutosturvatilanteita varten tullaan sopimaan:

- yhteisestä muutostilanteiden ennakoitiedon vaihtamisesta ja tiedon jakamisesta läheisten työllisyysalueiden kanssa

- yhteisestä koordinaatiosta riittävän osaamisen varmistamiseksi siirtyvän henkilöstön osalta muutosturvatilanteita varten
- yhteistyössä tehtävästä perehdytyksestä tarvittavan henkilöstön kouluttamiseksi sekä
- yhteisestä koordinaatorakenteesta ja varautumissuunnitelmasta lähialueiden ja tärkeimpien sidosryhmien (kuten oppilaitokset) kanssa siitä, miten muutosturvatilanteissa edetään ja miten yhteistyötä eri alueiden kanssa tehdään
- sekä mallintamaan ja sopimaan työllisyysalueiden työnjaosta muutosturvatilanteissa

Muutosturvatilanteiden näkökulmasta tärkeitä kulmakiviä toiminnan kehittämiseksi ja valmistelulle on ennakointi, monialainen ja monialueellinen yhteistyö sekä asiakaslähtöisyys. Tärkeää muutosturvatilanteissa on myös huomioida viestinnän merkitys ja sopia viestintäsuunnitelma kutakin tilannetta varten, jotta niin muut työvoimaviranomaiset, sidosryhmät kuin asiakkaat saavat tarvitsemansa tiedon oikea-aikaisesti.

Lahden kaupungin toimintamallin lähtökohtana on, että muutosturvaa koordinoi muutama henkilö tai ns. muutosturvan koordinaatioryhmä. Kun muutosturvatilanne käynnistyy, koordinaatioryhmä osaa toimia sovitun mallin mukaisesti ja käynnistää laajemman verkoston toiminnan tilanteen edistämiseksi. Koordinaatioryhmän jatkuvan oppimisen varmistaminen ja toimintamallin ylläpitäminen lähialueiden kanssa on tärkeää varautumisen näkökulmasta, vaikka muutosturvatilanteita ei jatkuvasti tulisikaan.

Varautumisen kehittämissuunnitelmat:

Muutosturvan koordinaatioryhmän toimintaa tullaan mallintamaan yhteiskehittämisellä kunnan, TE-toimiston ja ELY-keskuksen kesken erityisesti vuoden 2024 aikana.

Samoin muutosturvan ennakoitumallien ja arviointien käynnistäminen tullaan tarkentamaan ja aikatauluttamaan vuoden 2024 aikana yhteiskehittämisen tuloksena.

Rakennemuutokseen varautumisessa ja itse tilanteissa tehdään yhteistyötä niiden alueiden kanssa, joihin/joista on työssäkäyntiä Lahteen/Lahdesta.